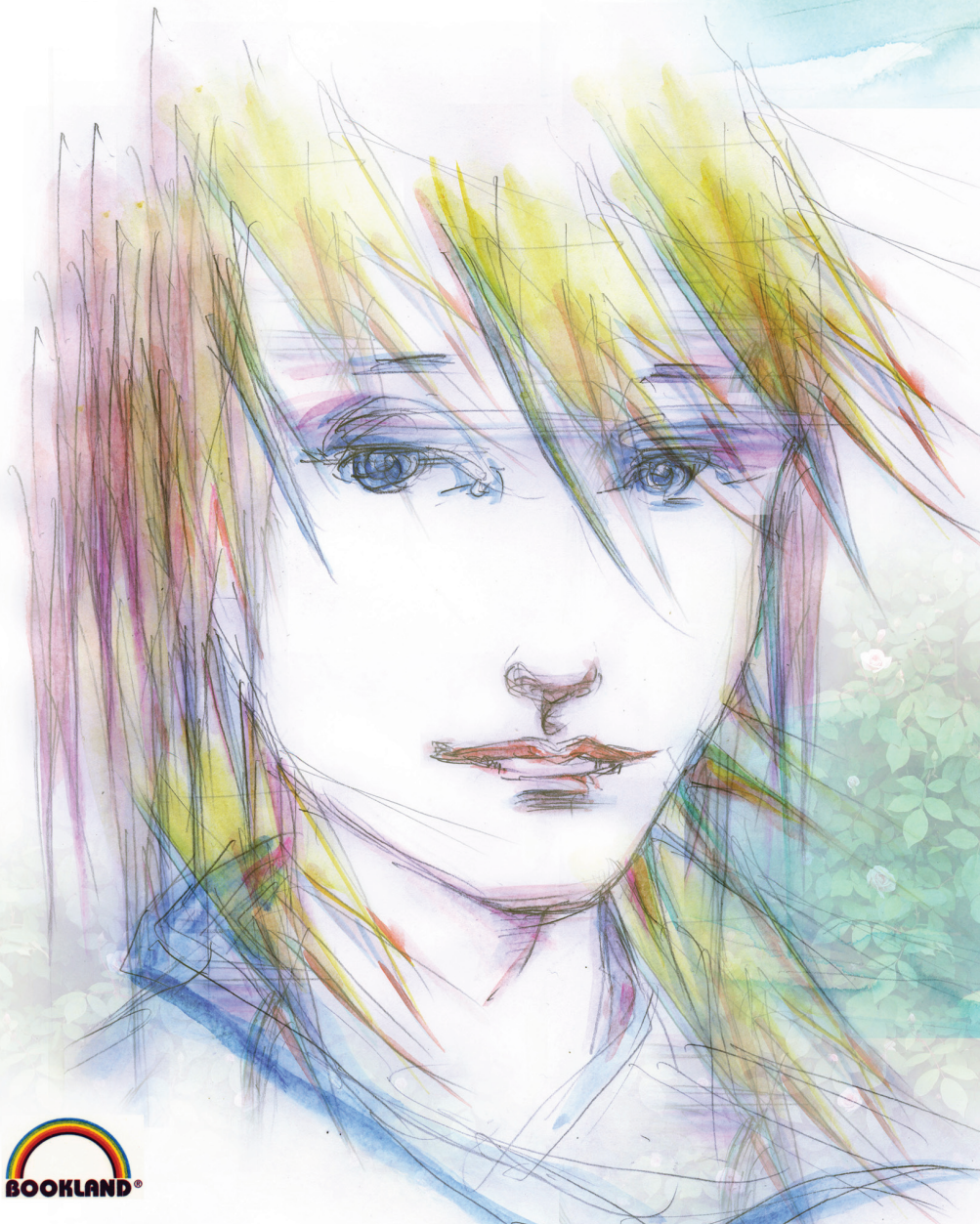

ЈОВИЦА ЂУРЂИЋ СИМОНИНЕ ОЧИ

ЈОВИЦА БУРБИЋ
СИМОНИНЕ ОЧИ

Библиотека ХИТ

ЈОВИЦА ЂУРЂИЋ

СИМОНИНЕ ОЧИ

BOOKLAND • БЕОГРАД
2006.

Нема сунца без свейлос̄и ни човека без љубави

Гете

НЕЖНЕ ГОДИНЕ

ВИШЊА

Вишња у њеном врту опет се заоденула белим цветовима. Њена ми крошња личи на грудвице снега које је неко пажљиво наслагао по гранама, а гране на танке руке које су посегнуле за нечим невидљивим и далеким. У топла пролећна јутра, док пролазим њеном улицом, уском и мало стрмом, с отвореним погледом на море, сваки пут застанем да се надишем мириса.

Кише су честе у нашем граду. Чим се иза Учке појаве облаци, није далеко до првих капи. Страхујем за вишњу и њене цветове. Ако буде лепих дана, они ће се задржати дуго. Почну ли кише, ове љупке латице разлепршаће се по врту. Ништа онда неће остати од њене лепоте.

Где је сада Кати? У којем граду, у којој улици? Има ли вишњу под прозором и море у близини? И да ли је дечаки и тамо воле као што смо је ми волели и чезнули за њеним осмесима?

Све је почело оног дана када је у наш разред дошла Кати. Кати као сунце, Кати као радост, Кати као освежење у нашим очима.

Наша разредница је ушла у учионицу. За њом је корачала нова ученица. Било је то лепо изненађење за све нас.

– Од данас имамо нову ученицу – рекла је разредница. – Зове се Кати, Кати Вегел. Ви ћете јој помоћи да се што пре навикне на промену.

– Их, што је налицкана! – отело се Филозофу.

– Опет ти! – рекао је Цезар и притиснуо му нос о клупу.

– Нисам хтео, разреднице. Отело ми се, шта могу – извињавао се Филозоф нашој разредници, ширећи своје руке и велике буљаве очи.

Кати се није наљутила. Само се насмешила и погледала према Филозофу. Њему су се зацрвенили уши и образи као да их је облизнуо пламен.

– Морамо јој наћи место где ће седети. Да видимо – рекла је разредница и почела погледом претраживати разред. – Ево, овде! Филозофе, од данас ћеш имати колегиницу.

– Немојте, разреднице, молим вас. Тако сам се добро навикао на Цезара.

– Наравно, све преписујеш од њега. Овако ћеш бити и мирнији.

Цезар је ослободио клупу и прешао код мене који сам до тада седео сам јер ми је другар отишао у други град. Зашто тада разредница није Кати ставила да седи код мене? Никада то нећу знати, а толико сам то прижељкивао. Филозоф је с дубоким наклоном показао Кати слободно место, на што је цели разред праснуо у смех. Кати се опет само благо насмешила, пружила руку Филозофу и села на своје ново место.

Седела је паралелно са мном. Могао сам је мирно погледати. Била је лепа. Имала је светлу косу сплетену у дебелу плетеницу, плаве очи, мало прђаст нос и дуге, врло дуге танке прсте... Окренула се према мени јер је осетила да је гледам. Морао сам брзо оборити главу. Али, тај сам њен поглед запамтио заувек. У њему је, чини ми се, било неке сете и знатижеље, а можда и љубави на први поглед. Или ми се само чинило.

Од тада су почели љубавни јади дванаест де-чака из нашег разреда. Ко ће освојити срце Кати Вегел? Ко ће бити тај срећник који ће је одвести у једини градски биоскоп и негде у задњем реду ша-путати јој прве љубавне речи? Ко ће је држати за руку и водити на море.

– Ја сам је водио на сладолед – хвалио се Столе.

– Лажеш – прекинуо га је Ђукало. – Лажеш. Ти си шкртица. И да је пристала, ти је не би одвео. Сам би смазао буре сладоледа.

– Мајке ми! Јели смо сладолед већ три пута – клео се Столе.

– Од мене је посудила љубавне песме – изјавио је Ацо Броћило. – Подвукла је неке стихове. И то оне... знате...

– И ти лажеш – Ђукало је и даље био неповерљив. – Има она књига које ти не можеш ни замислити. Стари јој је капетан војног брода и има пара да је обуче у злато, па може да добије шта пожели... све, баш све.

– Па шта, и није баш чему. Има криве ноге – рекао је Тешић.

– Идиоте! – процерао се Раде. – Ти си слеп.

– Видео сам је с мамом на Слатини... – јавио се Гаша Клуподер. – Имала је смешан шеширић на глави...

– Људи, сви сте ви лажљивци. Не гледа она нас – прекинуо га је Ђукало. – За њу смо ми беда. Једноставно то – беда. Ево, на пример, погледајте мене! Као да сам скитница. Баш она обраћа пажњу на овакве.

– Нећемо је пустити другима – одједном ће Високи Це. – Она је наша Кати.

– Наша, наша... – тужно га дочека Остоја. – Али страшно се прави важна.

Ђутао сам. Кати је за мене била оличење чистоте и лепоте. Сваки дан је долазила уредно почешљана и насмешена. Била је пажљива према свима. Брзо се привикнула на нову средину. Отац јој је био официр на војном броду и стално одсутан, а мајка није радила. Виђао сам их како скупа седе у врту и читају, шетају поред мора или одлазе на Учку.

Трудили смо се да нас Кати запази. Било је ту свега и свачега – љубавних писама, порука, анонимних цедуљица, а градски зидови су плаћали свој данак графитима којима смо их исписивали. Они храбрији скакали су са највиших стена у море, ронили, пењали се на опасне литице... шта све нисмо радили да нас Кати запази! Она је за све била заинтересована, свему се дивила, понекада чудила, увек смејала, и... ништа. Кати Вегел је остајала наша велика тајна, непознаница, загонетка коју нисмо могли да одгонетнемо, чежња и инспирација за дечачке снове.

Шта сам ја могао учинити за кати Вегел, ја сиромашни дечак лучког радника, скроман у свему и некако стидљив и усамљен међу својим другарима. Сви су се већ испуцали, а ја нисам имао шта

да јој покажем. Увек сам био жгољави мршавко. У нашој кући, од када знам за себе, једе се скромно. Облачимо се увек купујући на распродаји. Када дође зима, није ми топло. И ако имам дебели капут или џемпер, он је за неколико бројева већи. Све наслеђујем од старијег брата. Када је топлије, немам лепу кошуљу. Она је увек испрана и бледа. Немам ни лепу фризуру. Мој фризер је мајка са својим маказама, па како испадне. Немам своју собу, радио, не слушам музику, а и у биоскоп не идем често. Тек када ме без улазнице пропусти хроми Лука. Једино шта бих јој могао показати јесу моје песме. Нико за њих не зна. Пишем најбоље саставе у разреду. Наставница их увек чита пред свима. Она то тако лепо зна. А шта то вреди – од када је Кати дошла, нисмо имали писмену вежбу. И ко зна да ли би то за њу нешто значило. Немам храбрости ни повода да јој, првој и јединој до сада, покажем своје стихове. Поготово немам храбрости да је позовем у шетњу, у биоскоп или својој кући која није далеко од њене виле. И наша је кућа лепа. Налази се уз само море. Делимо је са једним комшијом. Било би лепо дружити се с њом у нашем врту, показати јој збирку шкољки и пужева које сам сакупио, разговарати о прочитаним

књигама и гледати у њене лепе очи, а можда прочитати и песму о њеним лепим и нежним рукама.

Али, уместо да се искажем, ја сам се осрамотио.

Играли смо рукометну утакмицу против суседне школе. Сваке године на дан школе игра се таква утакмица. Као најбољи стрелац био сам задужен да пуцам према голу. Био сам на муци. Сви су од мене очекивали да дајем голове и, уз остале, донесем победу. Наш противник је био јак. Резултат је стално био изједначен. Дао сам, као и обично, највише голова, али никако да поведемо с већом разликом. Наша школа има добар тим и најбоље навијаче. Навијали су уз громогласну вику. Па ипак, од свих навијача ја сам видео само како Кати радосно пљешће рукама за сваки мој погодак. Трчао сам, скакао, освајао и губио лопте, борио се и стално видео њено насмејано лице које ме бодри. Чинило ми се да је то само за мене.

Да бих се исказао, почео сам се поигравати с противничким играчима. Неколико пута ми је то и пошло за руком. Повели смо. Расположење наших навијача било је на врхунцу. Добио сам крила. Она ме гледа, она ми се диви! Коначно ћу освојити њено срце, мислио сам. Али нисам знао меру. Почео сам све више да потцеђујем противничке

играче. То није могло проћи некажњено. Њихова екипа је искористила неколико мојих неуспелих парада и примакла се на само један погодак разлике. Гласови наших навијача постали су тиши, а противничких гласнији. Када је противник изједначио резултат – мојом кривицом, осетио сам страх. Шта ако изгубимо? Шта ће рећи Кати? Како ћу јој погледати у очи?

Почео сам играти озбиљније. Више сам додавао лопте. Још увек сам имао времена да на тренутак погледам према Кати. Стајала је на истом месту, узбуђена стиснутих руку, без осмеха. Она је била светла тачка у маси коју сам видео и чуо. Сви остали били су само сенке у магли.

Ближио се крај утакмице. Резултат је био нерешен. Онда је противничка екипа повела. Судац је у последњем тренутку досудио седмерац у нашу корист. Моји су одлучили да га ја изведем. Није ми то било драго, али сви су знали да из седмерца готово никада не промашим. Значи, продужетак и можда је победа у мојим рукама. Па, добро, сада ћу да изведем праву ствар. Стао сам на црту. Чекао сам да судач да знак. Он није журио. Нисам ни ја. Голман се намештао, кочио, стрепео. Окренуо сам се да видим где је Кати. Стајала је уз саму ивицу игралишта. Њене крупне очи биле су непомичне,

руке притиснуте уз образе, усне полуотворене... Осети сам неку необјашњиву радост, снагу и самопоуздање. Она ме гледа! Сада ћеш видети, Кати, шта је прави играч! Сада ћеш видети ко сам! Само што нисам полетео према голу.

Наступила је тишина.

Замахнуо сам једном, други пут и... шта је то? Па ја сам промашио! Је ли то могуће?! Около врисак противничких играча. Моји другови стоје збуњени. Не верују. Полагано напуштају терен оборених погледа. Видим прекор у њиховим очима. Бес.

Одлазим полако на клупу и седам. Долази ми да заплачем. Шта сам то урадио? Како сам могао? Упропастио сам све. Оборио сам главу на колена. Чујем како се сви удаљавају. Остајем сам. Ускоро ће почети закуска, а касније забава. Чујем школски оркестар како испробава инструменте. Остаћу овде. Немам воље да идем никуда. Ја сам једини кривац за све. Никада ми то неће опростити моји другари, никада. А нарочито она. Она, мала љупка Кати Вегел, лепотица наше школе. Осрамотио сам се, страшно осрамотио. То не би промашило ни најмање дете. Побећи ћу на море. Тамо ми је увек најлепше када сам усамљен и тужан.

Устао сам дижући главу из дланова. Шта је то? Она!!! Кати Вегел стоји испред мене. Ведро, насмејана, напућених усница, у лепој лепршавој хаљини и лаганим сандалама на ногама.

– Ти... – чујем њен глас као најлепшу музику из даљине.

– Ти... – муцам збуњено гледајући у њене руке и дуге прсте.

– Ти ниси крив – каже Кати. – То се свакоме могло догодити. И нису у праву што се љуте на тебе. Па то је само спорт. Други пут ћете ви победити.

– Ја... ја сам крив – муцам и даље осећајући ватру у образима и тло које ми измиче испод ногу.

– Не нервирај се. Ти си, ипак, најбоље играо.

– Могли смо победити...

– Могли сте. Али зар је то толико важно?

– Јесте.

– Биће још утакмица.

– Зашто си остала?

– Љутиш се?

– О не!

– Онда је све у реду. Желела сам да останем. Знала сам да ти је тешко.

– Љутиш се на мене што сам промашио?

– Ма нееее... – отегла је милозвучно. – Ја ни не волим спорт. Свеједно ми је.

– Мислио сам да ћеш се љутити.

– Ма не љутим се. Хоћемо ли на забаву?

– Ја не бих.

– Зашто?

– Тако, није ми баш до ње у овом моменту.

– Онда можемо прошетати. Важи ли?

Од тога дана Кати је била моја. Одлазили смо заједно у биоскоп, у шетље поред мора, излете на Учку, њеној или мојој кући, свуда.

Пролазили су дани, месеци, годишња доба. Кати и ја смо расли. Како сам само волео ту девојчицу! Како сам само волео њене витке прсте у својој руци, њене бистре очи и звонак глас! Колико сам лепих ствари научио од ње! Више од школе и свих књига.

И, као што то обично увек бива, све што је лепо кратко траје. Кати је одселила из нашег града. Плакали смо на расанку. Поклонио сам јој свеску са својим песмама, а она мени неколико лепих књига и један прекрасан цртеж који је сама нацртала. Била је пажљива и дуго ми писала. Онда је опет селила, јер је њен отац често мењао места службовања, њена су писма постајала све ређа, а онда с годинама престала долазити. Нисам више знао

где живи. Били смо већ велики и помало одрасли људи.

Вишња у њеном врту опет се заоденула белим цветовима. Док пролазим стрмом улицицом до мора, миришу грудвице њених цветова. Застанем пред великом капијом и као да чујем како ме Кати дозива. Али тргнем се и знам: то је само сан. Кати је сада у неком другом граду. Питам се има ли вишњу под прозором као што је ова под којом смо често седели и да ли је и тамо воле као што смо је ми волели.

НЕЖНЕ ГОДИНЕ

На крају града, преко пруге, крај бистре зелене реке, на ливади с разнобојним пољским цвећем и црвеним маковима уз насип, изненада је пред Стефана истрчала непозната девојчица. Застали су збуњени обоје, за тренутак се погледали, а онда је она, са загонетним осмехом на чаробном лицу отрчала даље, остављајући га збуњеног да стоји. Њему се учинило да је она само пролебдела поред њега, у прекрасној хаљиници, босонога, лепршава, готово не дотичући тло и изгубила се између миришљавих стабала у дубини улице липа. Збуњено је стајао и даље гледајући у смеру куда је девојчица нестала, тражећи је погледом међу ретким пролазницима, питајући се: је ли то био само сан или је та прекрасна мала вила која је стигла ниоткуда стварно малопре била ту. Такву прекрасну девојчицу Стефан до тада никада није видео, са крупним зеленим очима и косом боје меда.

Био је јуни, најлепши месец у граду, месец када цели кварт мирише на опојни мирис липовог цвета, нарочито у топле вечери, угодне звездане ноћи, али и у прозачна јутра. Месец у коме дувају неки млаки ветрови из равнице најављујући дуго топло лето. Месец који у људима буди наду, неку унутрашњу срећу и мир. Тај градић, боље речено овећа варош, био је чудесно дражесан. Простирао се на обалама тихе реке, с леве стране у равници, с неколико малих шорова и разбацаних усамљених кућа, а с десне већим делом пењући се на брежуљке, благе и заобљене, обрасле зеленилом и најлепшом улицом - улицом липа. Тај љупки градић, уствари, чинило је оно што се налазило на десној страни, с неколико интересантних старих улица које су се благо спуштале према реци, са великим црквеним звоником, трговинама, школама и једним биоскопом.

Стефан је волео у предвечерје, и не само тада, сатима седети на обали реке и пецати. А када би се ројеви звезда почели качити по модром небу, упућивао се преко ливаде, кроз високу траву и пољско цвеће, па преко пруге и насипа у улицу липа где се налазила његова кућа. Познавао је град као свој џеп и све људе у њему, зато му је и био загонетан сусрет с неопознатом девојчицом.

– Ко је она? – запитало се наглас. – Како то да је до сада нисам видео?

Исто вече неколико пута је с друштвом укрут прошетао корзом, упорно тражећи девојчицу с реке. Ње није било. Претражио је погледом сваку групу оних који стоје или седе по клупама или зидићима. Завирио на неколико тераса, прошао парком касније сам, али ништа. Није је било. Већ је помислио да је тај сусрет с њом био само сан.

Десетак следећих дана Стефан је упорно тражио непознату девојчицу, распитивао се код пријатеља да ли ју је неко приметио у граду, али без успеха. Нико ништа није знао. Чак су га пријатељи помало почели и задиркивати.

– Ромео, а како је изгледала та твоја тајанствена лепотица? – питали су га. – Умеш ли ти, тетребе, бар да је опишеш?

– Била је прелепа – одговарао је кратко.

– То није довољно. Какво је имала лице, косу...? – запиткивао је његов другар Лука. – Опиши је мало боље. Можда смо је негде приметили, па да ти помогнемо.

– Била је као анђео, Лук - одговарао је Стефан. – Имала је дугу златастоплаву косу, крупне зелене очи, била је босонога...

– Ха, нисмо је видели, другар – додавао је Никола. – Тражи даље кад ти је толико стало.

И он ју је и даље повремено тражио свуда по граду. Знатижељно, упорно, љубопитљиво. Еј те луде нежне године. Магареће.

Онда му се догодило нешто слично.

Једног дана док је стајао на обали и мењао мамце на удицама у меку земљу пободених рибарских штапова, изненада, када се најмање надао томе, угледао ју је опет. Трчала је преко цветне ливаде уз реку и насип према Творници текстила, танковита, лепршава на поветарцу, у некој новој црвенкастој хаљини са белим појасом и златном копчом. Приметио је како хаљина доле при шаву поруба има један шири бели део, затим мало ужи црвени, па опет уски бели, а остало све црвено, кратке рукаве са исто тако белим тракама на крају, и како лепо лепрша на ветру као и њена коса. Трава је била висока, до колена, за косидбу, пуна цветова, буба и лептирова. Њене ноге са шареним доколеницама тако су лако дотицале земљу, па је изгледало као да лебди изнад тог шареног ливадског ћилима. Њему се учинило, у том тренутку заноса, да се све испред ње покорно миче, и биље и животиње, цели свет, само да јој направи што слободнији пут. И као да се све у том

тренутку окренуло наглавачке, ливада, зграде, високи творнички димњак, зелене крошње стабала, река, чак и плаво небо са Сунцем, само је она била у нормалном положају - усправна, љупка и помало нестварна.

А све је трајало тако кратко. Стефан је опет стајао непомично, помало изгубљено, затечен тим тренутком, неспреман да учини било шта. Та љупка девојчица појавила се тако изненада, ниоткуд, тихо. И док је трчала поред њега, мало по даље, он је готово несвесно успео само да довикне једно полугласно:

– Хеј!

Девојчица се полако окренула, опет чаробно насмешила, благо махнула руком и продужила да трчи. Гледао је за њом и дивио се тој слици, а срце му је стало узбуђено да лупа. Када се њена витка фигура на крају изгубила доле код творничког круга, њему је било жао што и сам није потрчао за њом. Погледао је затим у осунчано небо, па у реку и ливаду, након чега му се све око њега учинило некако лепше, кристално чистије, али и тише. Осећао је како се све враћа у нормалан положај, али и да нешто недостаје. Нека мала ватрица тињала му је у срцу и био је свестан да је то због девојчице златасте косе у црвеној хаљини која је

као најлепши пролећни лептир управо пролебдела ливадом поред реке.

– Видео сам је поново, Лук – поверио се Стефан свом најбољем другару. – Опет...

– Где си је видео? – знатижељно га је прекинуо Лука.

– На ливади. На ливади поред реке где обично пецам.

– И?

– Ништа. Пројурила је као ветар. Уопште се нисам снашао.

– Како? Зашто је ниси зовнуо?

– Јесам. Касно. Само је махнула руком и наставила даље. Као да тренира трчање.

– Можда. Али видим да си се ти заталамбао у ту твоју златокосу, другар.

– Ма, не. Нешто ме тера да сазнам ко је она – слага Стефан.

– Није то ни лоше. Заљубљен си у непознату. А можда си све то само сањао. У нашим годинама каже ујак Раде...

– Ма нисам сањао. Готово сам сигуран да није из нашег града. Некоме је дошла у посету.

– Не знам. Али се надам да ће те то проћи – тешио га је Лука. – У нашим нежним годинама каже ујак Раде...

– Ма бежи и ти и твој ујак Раде – љутито одбруси Стефан и продужи низ тротоар дубоко удишући мирис липа.

Опет су се низали дани и ноћи, ближио се крај јуна, а Стефан је и даље долазио на реку надајући се да ће поново угледати тајновиту девојчицу. Али ње није било. Већ је безброј пута помислио како се међусобно мимоилазе: док она можда трчи поред реке, он је на другом месту, док он пеца и стоји замишљен на обали, она је у граду. Више се није распитивао за њу. Све је чувао у свом узбурканом срцу, као неку мајушну меку и топлу птичицу, осећајући како га она голица. Нема бољег скровишта од људског срца. И даље је по граду потајно у сваком погледу тражио њене очи, испод сваке златастоплаве косе њен љупки лик.

Ено је, чинило му се док је корачао улицом иза групице девојчица и гледао у неку златастоплаву косу, то је она. То је њена фигура, гипки ход срне, црвенкаста хаљина, шарене доколенице... Еј, па шта је овим девојчицама ове године? Каква је сада ово мода? Откуда одједном толико црвенкастих хаљина и шарених доколеница? Зар се све морају облачити исто или слично?

Онда је с дечацима навече седео на каменом зидићу парка гледајући у поворку шетача на кор-

зу која је лагано пролазила улицом горе и исто се тако полако враћала назад.

„Зар та девојчица стално негде трчи?“, размишљао је Стефан. „Зар и она нема потребу као друге девојчице да прошета корзом и да се покаже?“

– Хеј, Ромео, нађе ли ти ту твоју златокосу? – задиркивао га је Синиша.

– Ма пусти ме. Не интересује ме више – лагао је Стефан.

– Можда си све умислио – додао је Нешо. – А можда је накратко боравила овде код неког и већ отпутовала.

– Биће ипак да је његова песничка душа све то уобразила. Каква тајновита девојчица кад познајемо сваки цвет у нашем врту – додао је Лука.

– Пусти ти њих, другар – јавио се Никола. – И сањај, брате. Шта има лепше од сна.

– Шта даш да ти откријем ко је и где она? – шаљио се Синиша. – Верујеш?

– Не, ништа ти не верујем. Поготово теби. И пустите ме.

Те последње јунске вечери биле су посебно лепе у граду. Топле, с мирисом липа, с много младих тек стасалих девојчица, које су сваке године након оштрих зима одбаћивале своју зимску

гардеробу и као најлепши цветови процветавале у лаганим хаљинама и кратким сукњицама. Све лепша од лепше. Насмејане, веселе, брбљиве, као свака младост.

И, опет, једног поподнева, возећи се насипом својим новим бициклом, Стефан је угледао непознату девојчицу. Средином реке, узводно, пловио је чамац. Она је стајала на прамцу док је непознати мушкарац равномерним покретима веслао. Река је била мирна, са тек приметним ветром, па, ипак, њена коса и хаљиница лагано су лепршале. Није могло бити грешке - то је била она, мада је чамац био подалеко од обале.

Зауставио је бицикл и нетремице пратио њихово кретање. А када је чамац мало одмакао напред, он је возећи се на бициклу почео да их прати. Промицала су стабла врба и топола, летеле преплашене птице, неки пас је претрчао насип, дечаци су шутали лопту на ливади, али Стефан је видео само чамац и загонетну девојчицу на њему. Она је и даље стајала мирно, очито уживајући у томе, јер ни једном није погледала ни лево ни десно.

Одједном је чамац застао. И Стефан је спустио ноге на земљу опкорачивши бицикл. Девојчица је и даље као сфинга стајала на прамцу чамца. Онда

се зачуо звук мотора. Проклети мотори. Човек је укључио мотор и чамац је великом брзином почео да реже зелену реку и граби напред. Стефан је брзо почео да окреће педале, свом снагом, све брже и брже. Видео је како се девојчица спушта и седа на врх чамца, како се њена коса таласа на ветру и како чамац све већом брзином одмиче према северу. Био је све даље и даље, све мањи...

Стефан се немоћно спусти на земљу и леже на леђа. Био је сав мокар од зноја. Неки велики шарени лептир заигра му око главе, у дубини неба примети како је готово на месту лебдела нека птица широких крила, док су се у пољу чули гласови дечака. Звук чамца се изгубио што је значило да је био веома далеко. Опет није срео и упознао девојчицу.

– Где си био? – довикнуо му је Лука при повратку.

– На реци. Возио сам се мало насипом.

– Тражио вилу?

Стефан само одмахну руком и убрза бициклом низ улицу.

Прошао је цели јули, дошао и август, врео, помало тих. Град је некако опустео и постао утишан у сваком погледу. Само је река оживела јер се на

њу спустио цели град и свако жељан освежења у њеној чистој води.

– Стефане! - зачуо је једног дана пре него што је стигао с обале да скочи у дубоки вир.

Окренуо се и угледао Николину.

– Николина!!! – обрадовао се Стефан. – Откуда ти ту? Зар ниси у Паризу?

– Нисам већ дуго. Око два месеца. Спремам испите овде код куће.

– Како то да те нисам срео?

– Имала сам много обавеза, а нисам стално ни била у граду. Седи мало с нама.

Сео је у траву поред ње и неколико девојака. Све су биле много старије од њега, студенткиње. Једна од њих разгледала је неке фотографије враћајући једну по једну у кутију. Његову пажњу одједном је привукла фотографија с реком и чамцем.

– Извините, да ли могу да погледам ту фотографију коју држите? – замолио је девојку.

– Наравно – одговорила је она погледавши га знатижељно.

Узео је фотографију и остао без речи. На њој су били река, чамац, на чамцу девојчица у црвенкастој хаљиници с белим обрубом и великом злат-

ном копчом, златасте косе, насмејана, раширених руку, као да га дозива и пркоси.

– Ко је ово? – упитао је узбуђено.

Јавила се једна девојка са лепом плавом косом гледајући га право у очи.

– Симона, моја сестрична.

– Свиђа ти се? – упитала је Николина са заго-нетним осмехом на уснама. – Познајем је. Била је ту с нама цели јуни и половину јула.

– Сада је на мору – додала је девојка.

– А где живи она? – упитао је Стефан не ди-жући поглед с фотографија које је све брже пре-гледао и са којих га је гледало прекрасно Симони-но лице.

– У Паризу, наравно. И ја тамо студирам.

Није више проговорио ништа. Ни чуо. Само је и даље гледао фотографије, све пажљивије, спо-рије, у круг.

А са сваке од њих гледале су га прекрасне Си-монине очи.

ПРВА ЉУБАВ

Дозревају мале смокве у нашем врту поред мора. Видим то одмах по нашем доласку, чим сам претрчала велику терасу и нагнула се на ограду. Тераса је прекривена лишћем, ситним гранчицама, старим новинама које је ветар донео из суседних кућа, а уза зид су израсли висока трава и коров, помало већ пожутели од врућине. Види се да дуго нисмо боравили овде.

Пет малих стабала смокава у правилном реду, готово једнаке величине, глатке коре, лепо разгранате, као да ме зову да се што пре попнем међу њихове гране. А одмах ту испод високог зида од клесаног камена, преко пешчане стазице која раздваја наше двориште од мора, као искрице светлוצају одблесци сунчаних зрака на мирној и азурној плавој површини мора. У врту је и неколико стабала патуљастих маслина, две палме, камени сто с клупама, роштиљ и моја љуљачка без седалице

коју смо заједно с ланцима на крају прошлог лета и преко зиме спремили у викендицу.

Желим одмах да посетим моје мале смокве и уберем пар зрелих плодова, можда кроз железну капију да отрчим и на пешчану плажу, али ме у тој намери прекида мајчин глас:

– Милице, дете! – цвркуће моја мама. – Помо-
зи ми да ове ствари унесем у кућу.

И, шта могу. Мале смокве ће морати да сачекају. Прилазим колима из којих тата истовара ствари. А њих је веома много. Шта све нисмо понели и није ми јасно како је све то стало у кола. Ето зашто је мени било неудобно током целог путовања. Уносимо све те ствари и без неког реда остављамо у кући. Знам да ће тата последње скинути наше бицикле с крова аута.

– Милице, Милице! – љути се мама. – Пази
куда газиш.

Приметила је да сам непажњом згазила један цвет уз стазу. А нема никога на свету да више воли цвеће од моје маме. То је цвеће до нашег до-
ласка плевела и залевала комшиница Јелена. Сада ће мама када се виде и поздраве да јој у знак захвалности уручи мали поклон, који је дуго бирала и већ одавно наменила.

– Е баш се растргнула – љути се тата. – Као да јој је било тешко почистити терасу, а можда мало почупати и траву уз зид. Не би јој руке отпале.

Знам ја њега. Сада ће он то брзо учинити. Узеће рукавице, метлу, алат... и након кратког времена тераса ће блеснути новим сјајем. А онда ће још данима, када се буде чинило да је све већ урађено и на свом месту, мој вредни тата дуго цуњати око куће, нешто поправљати, бојити ограду и на крају попети на кров да намести цреп који је бура померила, а мама ће одоздо укочена и престрављена да кука и да га моли да се спусти.

– Као да је теби то нужна – рећи ће брижно мама. – Плати мајстора који то зна.

Тата ће на крају, када се учини да више заиста нема шта да се ради, или када се умори, задовољно сести за сто на тераси, отворити пиво и дуго мирно гледати у плаветнило мора. Онда ће му се придружити и мама, а на мене нико неће обраћати пажњу.

Зру мале смокве у нашем врту. Јутро је, летње, топло, плаветно и лепо. Отварам очи пробуђена гласовима с дуге пешчане плаже. Кроз одшкринута врата, преко балкона, из своје собе и кревета, видим како девојчице и дечаци журе да се спусте низ тобоган. Њихов смех је радостан и гласан.

Свих пет стабала смокава прекривено је густом мрежом. То је тата поранио да их заштити од дрских косова који неуморно јуришају да кљуцају њихове мале светле очи. Тако баш увек каже мој тата. Као да смокве заиста имају мале светле очи. Не разумем га баш добро, али није ни важно. Његова љубав према тим стаблима које је сам засадио је велика. Истина, помагао му је и деда, али он је само одабрао саднице и одозго с терасе надгледао цели посао, да све буде како ваља, дајући упутства колике рупе да се ископају, колико хумуса да се дода и како, на крају, да се пободу штапови уз крхка стабла.

Скачем из кревета и трчим у приземље. Брзо завршавам доручак са жељом да што пре одем на плажу. Стално размишљам о Стефану. Једва сам чекала да дођемо на море. Наше познанство од прошлог лета трајало је веома кратко – само један дан. Ми смо се спремали за повратак с летовања, а он и његови су тог дана тек допутовали. Куће су нам подаље једна од друге, па зато га синоћ, ако су и они дошли, нисам могла видети.

На плажи је живо и весело. На све стране гласови и смех, нарочито деце. О гужви и да се не прича. Увек је тако. Сви већ ујутро рано поране да заузму места, рашире своје лежаљке и пешкире

за све, а онда помало касније долазе на та своја заузета места. Већ тамо даље од пешчане плаже на каменитој обали није толика гужва. Могуће је наћи и неко усамљеније место. Још даље налазе се лепе увале у које одлазе они с баркама.

Обилазим плажу целом дужином и назад, али Стефана нема. А како и да га приметим у тој маси и мравињаку, када се чини као да су сви исти. Шта се то са мном догађа? Не могу да објасним. Баш блесаво. Девојчица јури дечаке, рекао би заједљиво мој рођак Нешо. Али, баш ме брига, мислим, само да угледам Стефана. Уосталом, нико и не зна за моју малу тајну. Ко зна зашто ја зверлам. Мало се људи овде међусобно познаје. Чују се многи језици, неки од њих мени и непознати. Много је гласова девојчица и дечака, али не и Стефанов.

Велика врућина тера ме да запливам у мору. Каква лепота! Равномерно замахујем рукама док се удаљавам од обале. Море је кристално чисто, топло ме милује и освежава, док се златне искрице сунца ломе и одбијају од његове површине. Пливам далеко и размишљам како само коју годину уназад нисам знала пливати, како су ме мама и тата учили тој вештини, а када сам и пропливала, нису ми дали далеко од себе. Сада више не брину. Јесам ли ја то стварно нарасла? Мама и

тата су горе на тераси заокупљени неким својим разговором, а ја потајно тражим Стефана, своју симпатију. Пливајући назад видим у дубини јата великих риба и једну морску звезду на песку у дубини. Нека је. Заронићу по њу после.

Касније лежим наузнак на ситном песку зароњеног погледа у плавом небу посматрајући галебове како круже у мирном лету. Ослушкујем гласове поред себе. Не дижем главу, али слушам.

– Ти си немогуће дете! – кори мама сина. – Зашто се не угледаш на Стефана?

– Али, мамаааа... – развлачи надугачко дечак.

– Нема ту никаквог али, али. Тачка! – каже љутито жена. – Не идеш и готово. То је опасно. Остајеш ту.

Крајичком ока гледам снуженог дечака и на неки начин ми је жао што нека његова жеља није испуњена. А ко је Стефан, мислим и питам у себи. То сугурно није мој познаник.

Дечак се потом враћа с великим сладоледом и опет покорно седа до мајке. Леп је, црнокос, паметног лица. Ха, могла бих и ја један, кажем у себи и одлазим до продавца сладоледа. Онда седим на пешкиру и задовољно лижем слатку купуцу. Сунце немилосрдно пече. Можда би било боље и не

излазити из мора, толико је топло. Пливам поново. Дуго.

Касно по подне, након ручка, опет сам на плажи. Све док Сунце не почне да се спушта иза планине. Нема ништа лепше од предвечерја на мору. Купачи, они мање упорни, можда огладнели, полако напуштају плажу. Као и да не знају шта пропуштају, какву лепоту, остављајући сву ту благодат и драгост, не видевши је до краја, а никако је не би требали пропустити.

Море се умири и постане равно као огледало. Нестане и најмањег дашка ветра који ствара таласе. Све се утиша, а благо руменило проспе по њему и све затрепери од златастог сјаја. Као и да се оно спрема на починак и одмор, док се Сунце полако спушта за планину, испрва савим лагано, а онда све брже и брже. На крају, када се велика црвена лопта спусти до самог врха планинског венца, започне њено тоњење с друге стране. Као да неко сјајни златни новчић убацује у касицу. Морска површина се још јаче ужари од руменила, па изгледа као да је неко по њему просуо истопљено злато. Враћају се барке према обали с купачима из многобројних пешчаних увала обраслих боровом шумом. Чује се песма и гласан смех јер сви покушавају да надјачају звукове мотора.

Још сам на плажи и немам уопште жељу да одем. Остали су само најупорнији. Из даљине видим групицу девојчица и дечака који иду према мени. Неко од њих свира гитару. Када се приближе, видим да никога не познајем. Бучни и разиграни одлазе даље. Смеју се и надвикују. Полако се подижем и спремам своје ствари. Полазим кући. Пале се прва светла. Већ је благи сумрак.

То прво вече, док шетам с мамом и татом ривом са мноштвом другог света, одједном из даљине са стране примећујем Стефана. Док пролазим поред њега помало обореног погледа, намерно тако, крадомице испод ока проматрајући га, плашећи се да ме неће приметити, он ми се одједном јавља.

– Милице, ђао!

Сва уздрхтала, узбуђена, успламетела, као да ћу полетети стидљиво му пружам руку.

– Ђао! – прозборим тихо.

– Када си стигла? – пита Стефан док моји продужавају корачати.

– Синоћ – одговарам помало збуњено и кратко проматрајући дугоногу шмизлу поред њега с равном црном косом и упадљивим наочарима на лицу. „Ко му је сада ова?“, питам се љубоморно.

– Упознај Тару – прекида ми мисли Стефан показујући на девојчицу.

Невољко пружам руку и не гледајући девојчицу него маму која је застала мало подаље са широким осмехом на лицу.

– Тара – каже девојчица с озбиљним изразом лица.

– Видећемо се касније – каже Стефан.

– Добро – одговарам хладно. – Видимо се.

Тако је и било. Након маминог и татиног задркивања како сам, ето, коначно нашла свог принца, а ја се као мало дурила, па они престали да ме зезају и одвели на терасу на сладолед, Стефан се заиста појавио. Видело се одмах да ме тражи. Био је сам. Учтиво је поздравио и затражио од мојих да прошетам с њим. Они су се сложили. Наравно, мама није пропустила да ме не упозори на време и до када се морам вратити. Никако не смем да се задржим до касно. Као да и она није била млада и први се пут заљубљивала. И то сигурно не у тату. И као да и ја не бих могла да се задржим који сат дуже у шетњи. Лето је, на годишњем смо одмору, нема школе и учења, никаквих обавеза, па зар не би могло који сат више, мама? Не буним се, не питам ништа. Помало збуњена одлазим са Стефаном.

Корачамо дуж плаже, ван гужве на риви. По песку седе усамљени парови. Одоздо од хотела чује се музика. Осећа се мирис мора и боровине. Сасвим мали таласи запљускују обалу помичући песак и ситне облутке. Неко свира гитару и пева док га прате невешти гласови. Он пева лепо, милозвучно, заиста добро. Стефан ми весело прича о својим доживљајима током године, школи, другарима, а и ја њему. Спомињемо и наша не баш честа писма. Као да смо се стидели једно другог. Збуњена сам, с неком ватром и руменилом на лицу, као да горим, неспретна и помало спетљана. Исто је и са Стефаном, осећам то. Као да не знамо шта бисмо с рукама, с нашим устрепталим срцима и телима.

– А ко ти је она Тара? – неодоливши упитала сам Стефана.

Застао је, насмешио се, погледао ме право у очи и, као да је осетио моју малу љубомору, одговорио:

– А, то, не брини. Тара је моја сестрична из Шведске. Ујак ју је послао да код нас проведе лето, па смо заједно допутовали и на море.

Било ми је одмах лакше. Неки мали терет пао је с мојих груди. Лице ми се разведрило, а необја-

шњиво олакшање прострујило ми је целим телом.

Лето је полако текло својим током. Сваки нови дан доносио је нешто ново и лепо. И баш сваки је био испуњен до краја, сваки тренутак за памћење. Доживљаји су се редали један за другим. Као да су журили да се сустигну. Стефан ме упознао са својим друштвом. Брзо сам се уклопила у ту веселу групу девојчица и дечака који су дошли на летовање са свих страна. Прихватили су ме као да се познајемо одавно. Заволела сам и Тару. Она се трудила да говори што боље српски језик, али јој то није баш успевало. Било је комичних ситуација и док су јој се други смејали, избегавала сам да јој то дам до знања. Она је то осећала и зато се највише везала за мене.

– Милице, ја много умор од пливати! – говорила је Тара. – Како ти тако лако пливати?

– Опустите се, Тара – одговарала сам. – Морска вода је тако густа па ће те сама држати на површини.

Онда сам се полако окретала на леђа, умиривала и показивала како се може мирно лежати на површини мора као да се спава. Тара је била срећна што се трудим око ње.

– Ти, Милица, добар девојчица – цвркулала је Тара. – Ти доћи у Шведска, ти моја сестра.

Једног дана, средином августа, у предвечерје, Стефан ме позвао да се попнемо на брдо изнад насеља. Још никада то није учинио, а волео би одозго погледати на куће, плажу и море. Нисам знала колико нам времена треба за то, плашила сам се да ћемо остати предуго, али моје мало лудо срце које је кучало узбуђено на сваку његову реч и осмех, није могло да одоли. Пристала сам и кренули смо стрмим путељком пењући се све више и више изнад уских уличица и црвених кровова. Видик је сваким тренутком постајао све лепши. Па, ипак, требало нам је готово сат времена пењања између сухозида, малих вртова с маслиницима, понеком полусрушеном каменом колибом и на крају, на самом врху, црквицом. Око ње је била мала зараван ограђена масивним каменим зидом. А какав се тек диван поглед пружао са брда. Заиста би било штета не посетити то место. Чинило се да је насеље ту на дохват руке, али није било тако. Дуга пешчана плажа у полукруг још је била пуна купача, ситних као мрави. У даљини се видело острво, пусто, голо, без раслиња, са стрмим обалама. Понека једрилица мирно је плутала са својим белим једрима, док су брзи глисери који су резали мор-

ску површину остављали дуги бели траг и таласе
иза себе.

Овлаш, стидљиво, као случајно, дотакнула сам
Стефанову руку. Он је гледао у даљину задивљен
крајоликом. Зар није осетио мој додир? О, јесте!
Дрхтурила сам. Сва устрептала као лане. Као да се
земља помицала испод мене. Али збуњен је био и
мој лепо дечак док је узимао нежно моју руку. По-
мало неспретно, он ме одједном загрлио, а затим,
први пут у животу, осетила сам топли пољубац на
својим меким уснама.

Колико смо то ми дуго остали на брду код црк-
вице? Тек, рани сумрак са пурпурним црвенилом
на западу, одједном нас је пробудио и дао знак да
је време за повратак. А онда смо као полудели по-
журили да се што пре вратимо.

– Ма где си ти, дериште једно? – љутито ме до-
чекала мама идући вртном стазом према мени. –
Даћу ја теби, балавице једна!

Стајала сам укочено. Ни макац. Шта ће бити,
биће. Шта могу. У праву је. Крива сам. Отишла
сам без питања, задржала се предуго, већ је ноћ, а
она је сигурно умирала од страха чекајући ме да се
вратим с плаже, размишљајући да ми се није до-
годило какво зло. Можда ме је упорно и тражила,
сва избезумљена и успаничена.

– Где си била? – питала је замахујући руком али је и не спуштајући.

– Са Стефаном, на брду, горе код црквице... – показивала сам руком. – Није се ништа десило.

Пришао је и тата, моја заштита, насмејан, весео, некако загонетан, као да је све видео, као да је био на брду и вирио иза зида.

– Пусти је! Зар не видиш, кћерка нам се заљубила – рекао је загрливши ме и привио уз себе. – Дошло је и то време.

Припијала сам се чврсто уз њега обгрливши га обема рукама, као уплашена птичица која је одједном нашла сигурну заштиту, у гнезду. Онда се и мама некако топло и доброћудно насмејала, напосто откравила, погледала ме дубоко у очи и помиловала по коси. Нежно, топло, с неизмерном љубављу. Какав изненадни обрат.

– Прва љубав – рекла је, а затим узела за руку и повела у кућу.

Као да сам ја мала девојчица.

ДЕВОЈЧИЦА ТУЖНИХ ОЧИЈУ

Крајем лета, с првим жутим листовима и све чешћим кишама, у кућу до наше доселише нови станари. Кућа је била дуго празна, закључана, некако оронула и заборављена у тишини. Деда Густав, који нам је бранио да прво беремо трешње, затим јабуке и на крају дуње, жуте, миришљаве, велике као диње, одселио се продавши кућу. Пространо двориште са поплочаним стазама, алеје цвећа и стара шупа у дну, обрасла маховином, дрвећем и претрпана старудијом, постадоше наше омиљено место за свакодневну игру.

Мој друг Гаша, звани Клуподер, стално је имао нове идеје за игру. Цело смо лето провели у том дворишту. Знали смо сваки кутак, сваку травку, свако дрво. Али, пред почетак школске године Гашина тетка одведе Гашу на станицу, а затим у град, где му је живела мајка, и ја тако остадох сам. Усамљено сам шврљао око куће и пронала-

зио ствари које смо Гаша и ја извадили из шупе. Дозревале су дуње, лепршали први жути листови и све чешће падале кише. Кућа до наше опет ми је постала неинтересантна, као и када је у њој живео деда Густав.

Једног дана, пред вече, док сам дугом стазом гурао обруч, пред кућом се зауставио камион претрпан намештајем. Побеглао сам у своје дво-риште и гледао преко високе ограде. Група радни-ка истоварила је ствари, унела их у кућу и отишла. Други дан још неколико пута су долазили и одла-зили. Ујутро сам из своје собе чуо гласове радника који су уређивали двориште, а када сам погледо кроз прозор, кућа ми се учинила лепшом. Она је то и била, јер су је радници окречили, а двориште је било почишћено и светло као умивено.

После неколико дана дошли су и нови стана-ри. С нестрпљењем сам очекивао да видим хоће ли имати дечака, што сам жарко прижељкивао, али имали су девојчицу. Малу, ситну, лепршаву као пахуљицу. Видео сам је исти дан. Била је лепа и нежна. Имала је плаву дугу косу и белу хаљину са тачкицама. Седела је у дну дворишта с лутком у крилу и као да свет није постојао око ње. Ни да окрене главу. Цео дан врзмао сам се око ограде,

али ме она није примећивала. Онда сам се досетио: шутнуо сам лопту преко ограде и зовнуо је:

– Хеј!

Подигла је главу и погледала сасвим мирно и незаинтересовано према огради.

– Додај ми лопту! – замолио сам је је збуњено.

Пришла је полако огради носећи моју пробуршену лопту.

– Ти станујеш ту? – упитала ме показујући руком према нашој кући.

– Већ дуго – одговорио сам црвенећи као паприка.

– Ја сам Каћа.

Рекох јој своје име.

– Ми смо се јуче доселили.

– Знам.

– Видео си?

– Да. Играо сам се раније у дворишту с Гашом Клуподером.

– Ко ти је то?

– Мој друг. Гаврило Петровић, звани Клуподер.

– Због чега су га тако звали?

– Понављао је три пута исти разред.

– Три пута?!

– Три пута.

– Јесу ли га тукли?

– Нису. Није се бојао тетке с којом је живео, а мајка му је била у граду.

Приметио сам да има крупне и тужне очи, као да су у њима стално сузе, и две мале јамице крај усана када би се насмејала. Мршаве руке с дугим прстима нежно су држале лутку која јој је лепо пристајала. Испричала ми је доста тога о својој мами и тати, које је књиге прочитала и да ће ићи у исти разред као и ја када почне школа. Била је брбљава, као све девојчице.

Сутрадан сам прешао у њено двориште. Опет сам се могао играти у старој шупи, али више није било Гаше Клуподера, ненадмашног проналазача игара, већ сам их се морао ја досећати. Ништа није било исто. Каћа је била права девојчица и прва с којом сам се дружио. Није знала или није хтела да се игра игара које сам ја предлагао, већ је хтела да у свакој буде присутна и лутка. Трудио сам се једно време да удовољим њеним жељама, иако ми се то није свиђало.

Јесен је брзо долазила у нашу варош. Брезе под прозором су имале све мање лишћа, свуда су мирисале дуње и јабуке, а река иза куће постајала је све дубља. Стално сам био с Каћом. Постали смо нераздвојни пријатељи. По цео дан проводили смо заједно.

– Доста ми је ових игара! – рекох једног дана.

Каћа се трже и погледа ме својим дубоким, тужним очима. Била је изненађена. То од мене није очекивала. Болећив осмех укочи се на њеном лицу, а оне две јамице постадоше још лепше. Гледала је час мене час своју лутку, која је била уредна и лепа као и она. Покајох се због својих речи. Каћа је и даље стајала предамном, мирна, оборена погледа, скупљена у својој хаљиници, чинила ми се још немоћнијом, мањом, љупкијом.

– Ти... – промуца збуњено као да ће заплакати.

– Идемо у замак – рекох брзо. Бојећи се да ме не предухитри, додадох: - Понеси и своје играчке, своју лутку.

– Страх ме је висина.

– Не мораш да се бојиш када си са мном – рекох важно.

Стари замак налазио се на највећем брегу изнад вароши. Није служио ничему, али је био добро очуван. Са највише његове куле простирао се леп видик све до града. Људи из вароши ретко су одлазили до њега, али су зато излетници често навраћали. О његовим зидинама су кружиле чудновате приче, које су код нас деце изазивале језу, а и старији нису остајали равнодушни. Док је у вароши био Гаша Клуподер, често смо одлазили

горе. Чини ми се да он није знао за никакав страх. Живот код сиромашне тетке није миловао Гашу и он је од малих ногу научио да се не плаши. Тако сам и ја заволео замак и с њим одлазио тамо. Али од када је Гаша отишао у град, нисам ишао ниједном.

Каћа и ја смо се дуго пењали уз брег. Дан је био сунчан, без иједног облачка. Иза нас је остајала наша варош, откривајући нове и нове кровове. Свуда је било мирно. Каћа је застајкивала, окретала се, губила играчке и враћала се да их пронађе, али смо на крају ипак стигли.

– Попећемо се на кулу – рекох гледајући у висину.

Каћа прво зачуђено погледа мене, а онда зидине куле.

– Ја не смем – рече тихо.

– Не бој се, Каћа. Видећеш само како је то лепо.

– Страх ме је висине.

– Дај руку! – рекох помало дрско.

Повео сам је уз кружне степенице. Ишла је полако, застајкујући и морао сам да је вучем за руку. Осећао сам како страх осваја њено тело. Рука јој је била влажна а очи још веће и тужније, као да ће из њих сваког тренутка потећи сузе. Мора да јој је

срце јако куцало док сам је и даље вукао степеник по степеник.

Одједном, негде испод крова, пробуђени нашим гласовима и корацима, преплашено залепршаше голубови и изнад наших глава стреловито одлетеше у даљину. Каћине тужне очи постадоше као провалије. Веома уплашена почела је да плаче и бежи низ степенице. У првом тренутку нисам се од страха ни сам снашао и пустио сам њену руку. Бежала је све брже и при самом дну спотакла и пала. Када сам дошао до ње, из колена јој је текла крв. Плач је постајао све јачи.

– Не бој се, Каћа – тешио сам је тихо.

– Крв...

– Па шта?! Дај ту крпицу, превићемо рану.

– Боли, боли... – плакала је она, док су јој се крупне сузе сливале низ лице.

– Није то ништа, видећеш...

– Шта је оно било?

– Голубови. Они су добри.

– Ма не верујем ти.

– Ма голубови, кад ти кажем. Гаша и ја...

– Ти и тај твој Гаша Клуподер! – прекиде ме. –

Могли смо настрадати.

– Зар од голубова?

– Нису то били голубови.

– Ух, што си неверљива! Дођи да ти покажем.

– Нећу.

– Како ћеш онда знати да ли су или нису били голубови?

– Није важно.

– Е, како год хоћеш – рекох помало дрско пењући се уз степенице, остављајући је да седи на првом степенику.

Уплашена да не остане сама, пошла је бојажљиво за мном.

– Ти се не бојиш?

– Не – слагах. У ствари, иако сам знао да су то били голубови, осећао сам помало страх.

Попели смо се на врх куле. Каћа је била одушевљена. На све стране простирао се величанствен видик. Знао сам да се плаши, али је савладала страх због мене. Показао сам јој место где су се скривали голубови. То ју је умирило.

– Ти си добар дечак – каза у једном тренутку помиловавши ме благо по образу.

Изненадих се због тога. Нисам то очекивао од Каће. Било је неочекивано, као из неба. Тако само девојчице знају. И док сам још осећао ватру у образима због тих речи и додира, Каћа притрча и обухвати ме рукама око врата. Ватра ми обузе цело тело. Био сам збуњен. Као да сма падао с

куле. Чинило ми се да летим чистим небом заједно с Каћом држећи је за руку изнад вароши и реке која је кривудала у даљину.

А ту поред мене стајала је девојчица тужних очију у којима се огледало плаво небо, нежна мала Каћа, сва устрептала, насмејана, занесена и ослобођена страха.

ПЕТРОФ

Девојчица ме је узела за руку и повела степеништем у горњи део њихове велике куће.

– Показаћу ти нешто – рекла је. – То мораш видети.

Пошао сам стидљиво гледајући у своје босе и прашњаве ноге које су остављале бели траг на беспрекорно чистим дрвеним степеницама. У поређењу с њом, личио сам на право страшило. Било ме је срам. Шта ако се појави њена мајка и види ме у мојим ритама, прашњава, рашчупане косе, с праћком у задњем џепу фармерки...? Али тада нисам имао куда. Она ме је упорно вукла уз лакирано степениште и ускоро смо се нашли у пространој полукружној соби на мансарди, с великим прозорима и отвореним вратима кроз која се, преко терасе, видео бујни парк иза куће. Густе зелене гране стабала допирале су до самих стакала.

– Види! – показала је према прозору.

У углу собе стајала је нека велика бела справа на којој је крупним златним словима писало ПЕТРОФ. Тада нисам знао да је то клавир. Моме и онако великом узбуђењу није било краја када се собом разлио милозвучан звук, након што је она пришла и прстом додирнула нешто што ја у први мах нисам видео.

– Одсвираћу ти нешто – рекла је ширећи своја уста у драг осмех.

Привукла је столицу и села.

Онда је прстима почела додиривати мале плочице померајући руке лево и десно. Изгледала је врло љупко седећи на столици и свирајући. Стајао сам поред ње узбуђен и неспретан. Собом је одзвањао звук који до тада никада нисам чуо. Био сам очаран и Аном и музиком.

– То је Шопен – рекла је важно гледајући ме крупним плавим очима у којима је било пуно самопоуздања и жеље за доказивањем. Како то она зна, чудно сам се гледајући узбуђено час у њу, час у прсте који су вешто скакутали.

– Учиш ли ти свирати клавир? – упитала ме када је престала свирати.

– Не! – одговорио сам неспретно и помислио: „Чуј, клавир, а пише ПЕТРОФ”.

– Ја ћу те учити – обећала је опет самоуверено и важно.

Из приземља куће зачуо се женски глас:

– Ана, када си се вратила?

– Малопре, мама – одговорила је потрчавши до оградe степеништа гледајући у приземље куће.

– Дођи да једеш! – рекла је њена мама тишим гласом.

– Ту је и мој нови пријатељ.

– Добро, доведи и њега.

„Шта сада?“ помислио сам. Био сам љут на самог себе. Кога сам врага морао да вирим кроз ограду, али сам се одмах сетио да ми то није први пут. Увек када сам пролазио поред те куће застајкивао сам крај високе железне оградe, хватао се за шипке и гледао на пространи зелени травњак, грмове ружа и другог цвећа поред дуге беле стазе све до простране веранде. Нешто ме привлачило томе месту. Све је ту било некако необично, уредно, као у сну. Тако је било и тога послеподнева када ме Ана приметила и позвала да уђем и разгледам башту и кућу изблиза. Мислио сам да прођем само кроз железну капију па да се вратим, затим смо у разговору дошли до веранде, а када ме позвала да разгледам кућу изнутра, опирао сам се, нећкао, показивао на прљаве ноге, па ипак ушао у веран-

ду. Затим смо прошли дуги ходник, огромну собу с црним кожним фотељама, високим полицама с књигама од пода до таванице, камином и, најзад, пењући се степеницама, у собу с клавиром за коју ми је рекла да је њена.

Знао сам да сада морам проћи истим путем, а најрадије бих од стида пропао у земљу. Већ сам замишљао њену мајку како иза мене чисти трагове које сам оставио на степеницама и тепиху. Избећи сусрет с Анином мајком нисам могао, а такав нисам желео доле. Отезао сам силазак и стално нешто запиткивао како бих продужио неизвесност, надајући се да ћу некако ипак успети шмугнути на улицу, на слободу. О шта бих само дао да сам се у том тренутку могао наћи изван куће. Заиста ме је било стид моје скромне одеће, поцепаних фармерки и избледеле кошуље. Могао сам барем ноге опрати.

Ана се трудила да одговори на свако моје питање. Брзо смо се упознали и изгледало је као да се већ дуго знамо. Њој је као и мени овај сусрет био драг. Хтела се сваким својим покретом показати као вредна и паметна девојчица, што она у ствари и јесте била. Али, из приземља се поново зачуо глас њене мајке:

– Ана, хајде дођите!

– Одмах, мама... силазимо – зацвркулала је она и пошла према степеништу очекујући да и ја кренем. А ја сам имао још много безвезних питања.

Застао сам. Што нисам птица па да кроз прозор одлетим у парк. Шта да подузmem?

– А да још мало свираш... – промуцао сам невољко. – Јако ми се то свиђа.

– Заиста ти се свиђа како свирам?

– Наравно. Дивно је.

Било јој је драго.

Насмејана и весела брзо се вратила и села. Свирала је, а ја сам се држао за клавир као да ћу пасти.

– Ма не, погрешила сам – говорила је љутећи се Ана и поново почињала из почетка да свира. – Ово се зове „За Елизу”. Свиђа ли ти се?

Климнуо сам главом. Звучало је заиста лепо.

– Када порастем бићу балерина. Идем и у школу за балет... – саопштила ми је с поносом.

Још је неко време свирала пребирући вешто прстима по типкама, а онда изенада упитала:

– А ти, шта ћеш ти бити када порастеш?

Не размишљајући, лупио сам на брзину:

– Ја ћу истресати канте...

– Канте!? – окренула се изненађено према мени. – Какве канте?

– За смеће, лимене...

– Сметлар...?

– Па да.

То је пренерази. Лице јој је одједном добило болећив и озбиљан израз. Њеном чуђењу није било краја. Мора да сам је јако разочарао. Гледала ме је зачуђено и с неизмерљивом тугом у очима а мени се чинило да ћу се утопити у дубини њених зеница.

– Зашто желиш бити баш то... сметлар?

– Зато што они лепо висе на камиону када се возе улицом...

Често сам тада на улици виђао камионе градске чистоће и људе који су готово у покрету скакали с њих, брзо истресали лимене канте и поново стајали на папучице и возили се кроз град до следећег места где је требало покупити смеће. Висили су на њима и мени је то било врло интересно и лепо. А тек на окукама. Камион би брзо заокренуо а моји јунаци су као каскадери остајали извијени на њима, само на једној ноzi и држећи се једном руком као да ће полетети. Чинило ми се да су то врло храбри људи. Тада сам жарко желео да то и сам испробам.

– Није то за тебе – рекла је Ана самоуверено.

Њен глас и непознати смех са степеништа тргао ме из тренутног сна о возњи на камиону градске чистоће. Анина мајка је стајала на врху степеница и кроз отворена врата чула наш задњи разговор. Још увек се смејала, али не тако гласно.

Оборио сам поглед. Уши су почеле да ми горе. Соба се окретала као вртешка. Шта ми би? Какав сметлар. Моја жеља је била савим другачија. Ово сам рекао само пред Аном. Хтео сам испасти важан и храбар. Мислио сам да ће то њу одушевити. Ја као храбри каскадер висим на камиону, камион јури, скачем вешто, а исто тако се брзо пењем док ме сви гледају и диве се мојој вештини и храбрости.

Анина мама је пришла и помиловала ме по коси. Била је то веома лепа и мила жена, висока, с крупним плавим очима као што су биле и Анине, са сталним осмехом на лицу које је зрачило добротом.

– Ти си Анин нови пријатељ? – рекла је благо се смешећи.

– Зове се Синиша – додала је Ана.

– Дођи, ручаћеш с нама!

– Не, јео сам код куће. Ја нисам гладан... – муцао сам уплашено.

– Нема везе. Дођи, појешћеш колач и попити сок.

– Ма хајде већ једном – вукла ме је Ана за руку.

Силазећи низ степенице поново сам видео траг својих стопала. Као да сам газио по кречу. Опет сам био љут на себе. Трчећи неком прашњавом улицом мога предграђа, где се увек нешто копало, зидало, рушило, мора да сам негде угазио у прах креча јер су ми ноге биле беле. Када се томе додају моје поцепане фармерке, чија је једна ногавица била до колена а друга још краћа, с полуотргнутим џеповима у којима се могло наћи свашта, па кошуља, коса... Нисам изгледао нимало сјајно. Насупрот мени Ана је била потпуна супротност. Као најлепша крхка порцуланска фигурица.

– Оперите руке, децо, па дођите за сто! – рекла је Анина мајка.

– Дођи! Овде.

Увела ме је у велико купатило величине наше собе. Све је било уредно и беспрекорно чисто. Мирисало је на јоргован.

Е, хоћеш врага. На мојим рукама је било трагова уљане боје која се обичним сапуном не пере. Опет сам се застидео. Када сам изашао из купа-

тила руке сам држао за леђима. Морао сам да седнем.

– Јој!!! – поскочио сам као опарен.

– Шта ти је? – узбуђено је упитала Ана кроз смех.

– Убоде ме.

– Шта те убоде?

– Ексер... – рекао сам држећи ексер који сам извадио из џепа.

– Какав ексер? – смејала се она и даље.

Па да, тек сам се тада сетио куда сам у ствари пошао. Отац ме је послао у центар да купим ексере за његову малу радионицу у подруму. У њој је он у слободно време израђивао најразличитије ствари. Сада ме је сигурно чекао.

– Морам да пожурим – рекао сам. – Тата ће се љутити.

– Чекај, мораш појести барем колач.

Колач је био заиста добар. Увек сам волео колаче. Ни једна недења у нашој кући није прошла без колача. Чини ми се да их је мајка увек пекла, стално измишљајући све нове и нове врсте. Ани-на мајка је донела сок. Колач и сок – изврсно! Тако добре баш никада нисам јео.

Тако је почело познанство с Аном и прва посета њеној кући. Моје дружење с њом наставило

се кроз цело детињство. Ана ме учила да свирам клавир, који сам ја дуго, упорно дуго називао ПЕТРОФ. Чинило ми се да му је то име лепше. Његова тајна ме омађијала. Жарко сам желео да видим шта је то у њему. Научио сам помало и да свирам. Често нам се придруживала њена мајка. Она је била права уметница. Свирала је изврсно и мени се сваки пут чинило да је она тог тренутка одсутна, негде далеко у мислима, у неким давним сновима.

Од Ане сам много научио. У њеној кући су биле само необичне ствари које ми нисмо имали. Знала ме прекорити када бих нешто ружно рекао или учинио, али и похвалити за оно што је добро.

Ана је касније заиста постала балерина. Увек када прођем поред њене куће, у неке вечерње сате, тих и занесен, као да чујем звук клавира. Осетим неку необјашњиву радост и сету. Као да ћу да полетим у собу с клавиром.

– ПЕТРОФ! – кажем весело озареног лица и уз благ смешак, замишљајући нежну девојчицу како прстићима пребире преко дирки.

МАЛИ ЗЕТ

У башти, испод расцветане дуње, тик до улице, стајала је Оља. Крај дуге железне ограде, с рукама у џеповима, пролазио је Синиша.

– Баш си лепа – рекао је неочекивано.

Изненађена Оља је поцрвенела. Благо руменило прекрило јој је лице а уснице лагано задрхтале. Као да ће заплакати. Није знала шта да му одговори, само је оборила поглед и врхом ципелице стала да прави мале полукругове у трави.

– Да, да... Баш то. Лепа си девојчица. Ето, тако... да знаш... – продужио је још дрскије али и плашљиво Синиша и сам зачуђен својом храброшћу.

– О, то је мој мали зет! – зачуо је одједном глас Ољине маме Јелене, која се нагло усправила у ружичњаку где је до тада радила нешто око дугих стабљика ружа и коју одмах није приметио.

Сада се Синиша застидео. Оборио је поглед, ухватио рукама за ограду и почео збуњено и сам

ногом да гурка неки каменчић на путу. Док му је ватра палила уши, Ољина се мама већ примакла огради. Благо се смешила држећи у руци шкаре за обрезивање ружа. У том моменту Синиша је пожелео да пропадне у земљу. Мада то није први пут, Ољина га мама назвала „малим зетом”.

– Нисам ја мали! – увређено и пркосно рекао је Синиша. – Видите колики сам.

Онда се кочоперно исприсио, али и мало пропео на прсте да Ољина мама не примети.

– Знам, знам! – рекла је Ољина мама. – Дај, дај, не љути се. Уђи па ћемо попиту лимунаду. Знаш да волиш лимунаду.

„Хм, лимунада. Па то и није лоша идеја”, помисли Синиша. Стајао је још мало, а онда кренуо према капији.

Ољина мама га загрли и поведе у веранду. За њима доскакуће и Оља.

– Имаш и најлепшу и најдужу косу у разреду – рече Синиша након што су Оља и он остали сами на веранди и након што попи добар гутљај лимунаде.

– Баш си дрзак – не отрпи Оља.

– Дрзак! Зашто дрзак?

– Зато... зато... – збуњено ће Оља, али остаде без правог одговора. Као да јој и није било баш криво због тога што он говори.

Синиша се још боље намести у удобну наслоњачу, и, као да скупља храброст за даљње кораке на кашља се и продужи.

– И да знаш, истина је.

– Шта је истина? – враголасто упита Оља.

– Па све то. Заиста си најбоља девојчица у разреду. Боља си и од Ане, Јелене, Тање...

– Сви сте ви мушкарци лажови – изненада рече Оља. – А јуче си њима делио жваке.

– Када си ти побегла.

– А Петри си дао „Малог принца” кога сам ја тражила и писао си јој у споменар.

– Не брини, сутра ћу ти донети ”Малог принца”. Имам још лепих књига ако желиш.

На веранду уђе Ољина мама с колачима које је Синиша много волео.

– Ево за мога великог зета и моју срницу.

„Има право”, помисли Синиша. „И личи ми на срницу. Чак је и од ње лепша.”

А затим се прихвати колача. Није заборавио да похвали Ољину маму. Тако су га учили. Колачи су заиста били одлични.

– Види, види! Па мој мали зет је и лепо васпитан.

Рекла је то добродушно и меко помиловавши га по коси од чега је Сিনিша осетио неко лепо задовољство. Било му је драго. Ето, Ољина мама га хвали. То му ули још веће поверење и храброст. Када она оде, он настави свој напад.

– А ти и Ратко? – упита једући колач.

– Шта ја и Ратко? – изненађено ће Оља.

– Па то... да је он твој момак.

– Није он мој момак.

– А ко је?

– Нико.

– Како нико?

– Нико.

– Јесте.

– Е није. А ја знам да се теби свиђа Јелена.

– Их, Јелена?! – зашкиљи Сিনিша на једно око.

– Како знаш?

– Знам. Ето видиш, признајеш.

Није баш да му се Јелена није свиђала, али Оља још више.

– Не признајем.

– Признајеш, признајеш. И поцрвенео си.

– Ништа ја не признајем... И да знаш, само ми се ти свиђаш – откиде се Синиши док је и сам био изненађен својим наступом.

Оља ту заћута и обори поглед. Заћута и Синиша. Настаде дужа пауза и тишина коју ни једно није знало прекинути.

– Да ти покажем нешто – преломи одједном Синиша.

– Шта?

– Видећеш. Пођи са мном до шуме на брегу. Тамо сам управо кренуо пре него што сам код вас свратио.

Пошли су ливадом газећи високу траву до колена и многобројне младе цветове.

– Нисам хтео да те наљутим – рече док је корачао поред ње.

Оља се само насмеши поцупкујући на једној ноzi. Не, није се љутила.

Попели су се на брег. На ивици шуме Синиша показа руком у крошњу подебљег стабла.

– Хеја! – одушевљено ће Оља. – Па то је дивно!

Међу рачвама неколико чврстих грана налазила се кућица направљена од дасака, летвица,

шибља, лиснатих гранчица и покривена поврх свега комадом цераде од старог камиона да не прокишњава.

– То је мој чардак ни на небу ни на земљи – рече Синиша.

– Сам си то направио? – упита га она озбиљно.

– Него шта – он ће важно.

– Стварно је лепа.

– Да се попнемо да је видиш изнутра.

– Може – прихвати са задовољством она. – Али ми мораш помоћи.

– Наравно. Идем први.

Пружио јој је руку и помогао да се попне до првих грана. Касније је све ишло лакше. Седели су у кућици на дрвету и гледали у долину. Био је необично леп и топао дан, с пуно сунца, зеленила и птичјег цвркута.

– Ти си... – рече изненада Синиша и благо ухвати њену руку не знајући шта даље да каже.

Она се томе зачудо не успротиви, само опет обори главу и лице јој прекри благо руменило.

БИСЕРНА ШКОЉКА

ОСТРВО

У рано, тихо, топло августовско јутро, просипају се прва зрнца сунца по мирној површини мора. Нигде ни дашка ветра, никаквог звука, све као да још спава чврстим сном, осим птица које су пораниле да поздраве нови дан. Миришу стари борови на обали и шкрто приморско биље, одмах ту испод прозора ујакове куће.

Ујак тихо улази у собу, готово на прстима, са жаљењем што мора да пробуди своје лепе спаваче, Софију и Николу. За тренутак застаје на средини собе и гледа их, смеши се, онда упире поглед кроз прозор и види како Сунце лагано провирује иза високе планине у даљини. Мирис мора, њему толико знан, пење се и у собу, а руменило јутра по глаткој површини воде просипа се све до удаљеног острва чије се контуре једва мало назире.

Њих двоје љупко спавају и даље и њему је баш жао што према договору мора да их пробуди. Вре-

ме је да крену. За пут је све спремно. Торбе су још синоћ напуњене свим потребним стварима, једва су успели да их затворе. Стоје ту у соби набрекле као да ће пући. Ујна и ујак су водили рачуна да се нешто не заборави. Он лагано прстом прелази преко Николиног носа, голица га. Никола млата-ра рукама и наставља да спава. Али ујак је упоран и од тога се Никола буди. Не треба му много времена да се снађе и одмах радосно буди Софију.

– Софија, устани! Јутро је.

И Софија скаче из кревета. Брзо се облаче срећни и нестрпљиви због пута на који крећу. Они тај пут данима ишчекују и он је стално у њиховим сновима.

– Чекам вас код барке. Кад вам ујна да доручак, дођите – каже ујак и одлази.

И већ након кратког времена, с торбама на раменима, Софија и Никола брзо се спуштају стрмим степеницама, прелазе стазу која иде уз море и улазе у барку. Мотор већ ради и она је спремна да клизне према пучини. Ујак је за кормилом с гусарком марамом и црним повезом преко једног ока. Шта он све не би учинио за њих двоје. Никола на брзину и сам везује своју мараму. Сада су то већ два страшна гусара и једна прелепа дама спремни да се отисну од обале и крену у авантуру.

Барка креће подижући мале таласе и заокружује иза мола на отворено море. Ујна их испраћа машући руком и они јој отпоздрављају. Ветар мрси Софијину косу, а гусарске мараме лепршају као заставице. Ујак повећава брзину и барка сада плови још брже. Њихово место са густо начичканим кућама црвених кровова и високим звоником цркве у средини брзо остаје иза њих. И баш је то лепа слика, као са разгледнице. Види се и ујакова кућа, велика, одмах на обали изнад мола, са боровима около, али је ујна већ напустила обалу и отишла у кућу.

Сви су весели и јутро је баш као створено за такво расположење. Софија певуши неку песмицу која се не чује од буке. Али ту су гусари, опасни морски вуци, ујак и Никола, који се више деру него што певају:

Ми морнари ко делије,
На прамцу наше галије.
Дува ветар, дими лула,
Страшни гусар ко ајкула...

Софији је одједном лоше од вожње и ујак препушта кормило Николи. Њему је жао Софије, али је пресећан и важан с великим кормилом у рука-

ма. Он је сада капетан, опасни гусар с марамом...
Ух, да га сада види Милица.

– Драга Софија, па тек смо кренули – забринут је ујак за Софијине мучнине. – Лези овде потрбушке и диши дубоко. То ће помоћи.

И Софија леже на прамац барке потрбушке. Ветар јој милује лице и мрси дугу косу. Ујак доноси мали јастук и ставља јој га испод главе, брињући због ње. Софија је бледа, крхка и немоћна. Ујак стоји поред ње и милује је по глави, од чега је Софији, тако јој се чини, лакше. За то време барка сече морску површину и граби у даљину. Јата галебова круже изнад са понеким криком који се разлеже реско. Море испред барке је мирно, румено, као да је неко просуо злато по њему.

Дуго траје пловидба до удаљеног острва. Софији одједном као да је лакше, али јој ујак каже да лежи и даље. Па није лоше ни овако, размишља Софија гледајући у даљину, све јасније назирући острво. Никола и даље кормилари, весео и задовољан због ујаковог поверења. А ујак се стално брижљиво креће по барци, мало код Софије, мало код Николе. И сваки их пут обоје помилује нежно по коси.

– Како си, Софија, злато моје? – пита ујак.

– Добро, ујо – одговара Софија. – Стомак ми се учврстио. Сада ми је мање мучно.

– Ето видиш. Знао сам да ће ти бити добро.

– Када стижемо?

– Још мало. Само што нисмо. Видиш острво.

А острво као да је већ на дохват руке. Или се само тако чини. Јасније се види обала, стрме стене, само по неко закржљало дрво и високи светионик у средини. Али барка и даље упорно плови и плови. Никако да се савим приближи острву. Софија је нестрпљива, а Николи се возња баш свиђа. Он би желео да она што дуже траје и да кормило остане у његовим рукама.

Конечно, након дуге возње, ујак преузима од Николе кормило и упловњава у лучицу уз светионик. На обали стоји старији човек с лулом у устима.

– Добар дан, комшија! – виче ујак.

– Добро дошли, мили – одговара човек прихваћајући коноп од барке. – Како је прошла пловидба, гусари?

– Добро, само што је моја мезимица имала малу мучнину. Какво је стање на светионику?

– Све је у најбољем реду. Без промена и проблема. Остављам вам свежу рибу. Јутрос сам је уловио.

– Хвала комшија, хвала.

Старији човек након поздрава и краћег разговора с ујаком седа у своју барку и одлази према копну. Сада је острво само њихово: Софијино, Николино и ујаково.

Најлепши је први дан и прва ноћ на светионику. Нигде такве тишине и лепоте. Куд год да се окренеш, видиш само море, бесконачно и равно, плаво светлуцаво, загонетно. Галебови круже око високе куле, сунце пече и сваки трен имаш потребу и жељу да се бућнеш у воду. Прође по неки брод у близини, па се све опет утиша.

Софија и Никола су први пут на острву. То је ујаков поклон за њих. Прије тога су се дуго дописивали. На стотине порука је отишло на обје стране. Ништа није препуштено случају, све је унапред испланирано. Ујак је одржао обећање. А како и не би. Обожава Софију и Николу као и они њега. Тако је испуњен њихов дуги сан и они су из далеког града допутовали прво код ујака а сада и на острво.

Баш су весело почели дани на светионику.

Софија и Никола су неуморно и свакодневно све боље упознавали мало острво, сваки његов кутак, увалицу и камен. Скакали су са стена у бистру топлу воду, ловили рибу с ујаком, гњурали

се, спремали ручак... А што је ујак тек знао да кува – прсте да полижеш. Па после сви седе испред светионика. Ујак пије пиво, а Софија и Никола сок. Иако је било обавеза око светионика, ујак је имао времена на претек и за игру са њих двоје. Њему то није тешко падало, чак је предњачио у лудоријама како је он називао њихове игре.

– Хајде, ујо, да се мало лудирамо! – рекла би Софија. – Онако као јуче.

– Може, само да после не причате о томе ујни. Истераће ме из куће.

А где се боље може лудирати него у мору. Сви би потрчали према обали и са стене скакали у воду. Онда би ронили дубоко, дубоко... ујак најдубње, доле до дна где су најлепше шкољке и морске звезде. А тек колико је могао да остане под водом. Толико да се њих двоје уплаше и почну да га дозивају. Када ујак рони он гледа у води, а Софија и Никола то никако не могу. Зато они имају маске, а често на ноге стављају и пераја. Ђурају ујака, а он глуми да се утапа, млатара рукама и колико га грло носи виче:

– Aiuto! Aiuto!*

*Упомоћ

То њих посебно весели, па наваљују још више. Траје та игра дуго, веома дуго, а када се сви уморе, излазе на обалу, седе на стенама и гледају у морске даљине.

– Спрема се олуја – рекао је једног дана ујак.

Софија и Никола нису ништа примећивали, али ујак је то знао и био сигуран да олуја долази. И, заиста, није прошло ни пола сата а право невреме сручило се на мало острво. Ветар, киша, муње, страшна грмљавина... о како велика олуја. Већ су били ушли у собу и кроз прозор гледали шта се напољу догађа, када су одједном приметили како се обали великом брзином приближава једрилица. Њена катарка и бело једро савијали су се под јаким

ветром и чинило се да ће сваког тренутка нестати у морским дубинама.

– Па ови ће се разбити о обалу! - уплашено је повикао ујак. – Останите ту!

И пре него што су могли да кажу било шта, ујак је потрчао према обали шибан ветром и кишом. Муње су без престанка парале небо уз страшну грмљавину, све прасак за праском, од чега се земља тресла а њима срца ледила. Видели су с прозора како ујак с муком прилази стенама и како га велики таласи запљускују. Једрилица

се све већом брзином приближавала хридима. А онда више нису видели ништа – ни ујака ни једрилицу с белим једром, ништа. Без речи су изјурили напоље и потрчали према мору. Ветар је одмах срушио Софију на земљу, док је Никола падајући наставио да трчи. Успео је да стигне до обале и види ујака како се бори с високим таласима и покушава некога да довуче до плићака. Стигла је и Софија и непрестано гласно плакала. Испод стена угледали су још двоје људи који су покушавали да се домогну обале. Успели су. Софија и Никола су се плашили за ујака. Он се час појављивао на површини, час губио у високим таласима. Некада сам, а одмах потом с неким кога је желео спасити. Огромни таласи с белом пеном му то нису дозвољавали. Чинило се да неће успети, јер, једног тренутка, када се поново појавио на површини, ништа није имао у рукама. Опет је ронио и ронио. Онда су јасно угледали како у рукама држи некога. Уз велику муку допливао је до обале и у наручју изнео малу девојчицу. Можда само мању од Софије. Жена и човек с једрилице плакали су на сав глас, стално се нагињући над девојчицом.

– Она је мртва, она је мртва... – очајно је ридала жена на сав глас.

– Није, није... – викао је ујак и положио девојчицу на земљу. – Није мртва, није мртва... она је жива...

Почео је да јој даје уметно дисање, да је притишће, држи за ноге с главом окренутом према земљи, па опет да је масира... Не, девојчица није била мртва. Након што је избацила воду из себе, полако је отворила очи и почела да кашље.

О, каква је то радост била за све, а посебно за њену мајку која је стално дозивала:

– Тоња, душо! Тоња, душо!

Њен отац је почео да грли ујака, а Софија и Никола да скачу од среће. Мајка је држала у крилу девојчицу која је уплашено гледала око себе не схваћајући ништа. Олуја је почела да се смирује. Још је јако севало и грмело у даљини, али је киша престала. И дивље море се смиривало, мада су таласи бесомучно и даље ударали о обалу. Од једрилице није остало ништа. Тек по неки њен део пливао је и разбијао се од стене. Сада се тек видело какву су срећу имали ови људи. Девојчица је дрхтала и зато су сви брзо похитали у собу и умотали је у топли покривач. Била је сва плава и уплашена.

– Имали сте врашку срећу – рекао је ујак.

– Уопште нам није личило на олују када смо испловили – чудно се човек. – Ја сам Саша, моја жена Оља и малена Тања... Тоња је зовемо. На годишњем смо одмору и зажелели смо мало једрити.

– Имали сте врашку срећу – поновио је ујак.

Онда је радио станицом позвао обалу и брзо је стигао плави полицијски чамац. Девојчица је морала хитно у амбуланту. Цело време није проговорила ни речи, само је као маче дрхтурила замотана у покривач уплашено проматрајући све око себе. Онда су се сви укрцали и кренули према копну. Саша и Оља су се стално захваљивали и махали рукама све док се брзи полицијски чамац није изгубио на пучини.

А од олује ни трага. Небо се потпуно разведрило, Сунце је поново жестоко пекло, море се смирило, чак су се камен и шкрта земља тако брзо осушили као да кише уопште није ни било. Само је све још јаче лепо мирисало: и море, и биље, и дрво испред светионика. Галебови су кружили у јатима у близини, спуштајући се до воде и поново дижући у висине. Цврчак у гранама бора толико је гласно цврчао као да је желео да га сви чују – чак и мала Тања тамо далеко на копну.

БИСЕРНА ШКОЉКА

Девојчица која је живела у кући поред реке, зеленкасте, бистре и широке, сваки је дан одлазила на обалу да се диви њеним брзацама. Седела је увек на истом месту, испод дрвета с великом крошњом која се надвијала над дубоки вир. У близини није било других кућа, па тако није било ни деце с којима би се девојчица дружила. Усамљена, она је погледом обухватала широку реку и равницу, све тамо у даљини где се небо спајало са зеленим крошњама стабала, и сваки дан чекала да се на северу појави рибарски чамац њеног оца. Често је пред вече чамац каснио и девојчица се бринула да се оцу није нешто лоше догодило.

Када би завршила послове у кући и врту, девојчици се придруживала и њена мајка. Обе су седеле на обали и с нестрпљењем чекале да се отац појави. Да би прекратиле време, мајка је девојчици причала приче или певала лепе песме које је

давно научила од своје мајке у завичају горе иза велике планине.

Реком су пролазили велики шлепови с теретом и рибарски чамци који су се враћали или тек одлазили у риболов. Сунце би по реци просипало златна зрнца, од чега се она руменела и претварала у чаробну лепотицу коју су сви волели. Понеки галеб стрмоглавио би се с висине, додирнуо површину и виноу у висине. Звукови су се ломили између обала и губили низ њене брзаке. Али, није се могло десити да девојчица и њена мајка замене звук мотора очевог чамца за неки други. Препознавале су га већ из даљине, још док се само могла назрети његова нејасна контура, горе узводно, на северу иза окуке. Био је то добар, леп, брз и сигуран чамац. Мотор му је имао чист, резак звук.

Када би се чамац сасвим приближио, девојчица и њена мајка би одахнуле, устајале, и, тако стојећи насмешене, чекале да се сасвим приближи и да им отац, исто тако срећно насмејан, добаци конопац да га завежу за дрвени ступ. Чамац би лагано, уз готово нечујно зујање мотора, пристао уз обалу. Отац би угасио мотор, пажљиво га прекрио, узео уловљену рибу и малим степеницама попео се на обалу. Девојчица би му тада потрчала у загрљај, а он би, остављајући ствари, радосно пљеснуо ру-

кама, подигао је високо изнад главе и пољубио. Онда би пољубио и жену и показао на улов.

– О данас је баш доста! – рекла би жена задовољно.

– Колико либе!!! – узвикнула би девојчица, која још није знала изговорити слово р.

– Риба риби гризе реп – смејући се увек је понављао отац, али девојчица то никада није могла поновити, иако се јако трудила.

Тако је било безброј пута.

Али, једног дана, у предвечерје, девојчица и њена мајка дуго су чекале да се отац појави. Њега никако није било. Сунце је залазило за заобљене врхове планина у даљини, птице су летеле према северу, многи чамци су се враћали, претоварени шлепови су се лено вукли уз реку, а отац се није појављивао. Већ је лагано падао мрак, утихњивали су звукови предвечерја, појављивале су се и прве звезде, а отац никако да доплови. Девојчица је ћутала. Ћутала је и њена мајка. Само су им очи биле нетремице упрте у реку, негде горе далеко иза велике кривине и стално су ослушкивале желећи да чују звук очевог мотора. Нису ништа чуле. Лаки, њихов прекрасни пас, такође је дотрчао на обалу. Било му је чудно зашто се не враћају. Весело је махао репом, покушавајући да се игра с

девојчицом, али њој није било до игре. Касније се и он смирио, сео и стао да гледа у реку. Била је већ дубока ноћ, а отац се није враћао.

Небо се осуло крупним звездама које су весело трепериле и на небу и у реци. У пољу се чуо ђук једноличним гласом на прекиде. Девојчици се већ спавало и сваки је трен затварала очи. Лаки се спустио у траву и на испружене предње ноге положио дугу њушку. Жмиркао је паметним очима, осматрајући лево и десно, не помичући главу него само очи. Као да се и њему дремало. Само је мајка била потпуно будна и све више забринута. Њено се чело наборало, очи још више рашириле, а слух напрегнуо. Већ се приближавала поноћ, а оца никако није било.

Шта му се могло догодити, размишљала је мајка. Девојчицу је преварио сан и слатко је заспала на обали реке. Спавао је и златни Лаки. И река је била мирна. И ноћ. Топла. Небо је треперило у води с гроздовима звезда. Као да су сви пошли на починак. Само је мајка и даље била будна и све више бринула, размишљала: Шта му се могло догодити? Ослушкивала је сваки шум.

Девојчица је слатко спавала и сањала: Пешчана обала, мирна зелена река, чамац, насмејани отац који се сагиње, рукама разгрће ситни речни

песак и узима неки седефаст предмет. Девојчица није знала шта је то. Таман је хтела да пита оца шта је то... али сна више није било.

– Стиже отац! – весело је повикала мајка прекидајући њен сан.

Девојчица се тргнула, протрљала очи, умала, погледала мајку и већ је знала где је. Скочио је и Лаки и почео весело да лаје трчећи око њихових ногу.

Чамац је био још веома далеко, али њих две нису сумљале да је то отац. Он се брзо приближавао и звук његовог мотора постајао је све јаснији. Њима двома чинио се као најлепша песма у топлој летњој ноћи.

Ускоро се чамац сасвим приближио и зауставио на обали испред њих, а када је отац добацио конопац, зачудио се што су га до тако касно чекале. Знао је да су се бринуле. А онда је весело искочио на обалу и високо, високо изнад главе подигао девојчицу и пољубио у косу. А када је тренутак касније загрлио и пољубио жену, насмејану и срећну, приметио је две крупне сузе у угловима њених очију. Само Лаки није ништа разумео и стално је јурио око њихових ногу и лајао.

– Дај ми оно! – рекла је девојчица изненада.

Отац као да се није изненадио. Извадио је из џепа предивну велику шкољку и пружио је девојчици. Није питао откудa она зна за њу, или се тада није сетио да је пита.

Питала је мајка.

– Шта је то?

– Бисерна шкољка – мирно је одговорио отац весело намигујући мајци.

Мајка више није ништа питала. Отац је подигао девојчицу у наручје, загрлио жену која је носила уловљену рибу и тако су пошли кући. Девојчица је прислонила шкољку на уво. Такав леп звук до тада никада није чула.

Само се, изгледа, Лаки свему томе чудило и весело лајао док су корачали према кући.

НАЈЧУДНИЈА КАЗНА

Воћака је имала свака наша кућа, а ми смо опет ишли да га крадемо у Петровом воћњаку. У ствари, нама се увек чинило да су јабуке које смо тамо налазили много слађе и лепше.

Петар није био лош човек. Никада никога од нас није ударио. Ако би се неко спотакао и пао, па га Петар ухватио оном својом ручердом, шибе и повлачеља за уши није било. Било је нешто друго што је нама било много смешније, а и теже од шипања.

Његова кућа налазила се некако издвојена од наших. Све куће у селу биле су поредане у два реда, с једне и друге стране пута. Раздвајале су их само ниске ограде. Чини ми се да су и личиле једна на другу. Били смо близу града. Наши очеви су углавном продавали поврће на пијаци. Ко је имао и воће и њега је продавао. Петар га је имао највише. У то време причало се да је најбогатији човек у

насељу. Децу је волео. Код куће је имао две кћери близанкиње, налицкане, лепо зачешљане, с машнама у коси, чисте и уредне у школи и код куће. Биле су и велике мазе. Само их додирнеш, а оне у дреку. Ми смо понекада и уживали у томе. У повратку из школе неко каже оној којој је име Мица: „Мица-цица, веверица, највећа плачљивица...”, а она у плач. Није нас чудило што једна плаче, него што је и друга почињала одмах да плаче као да је навигена. Нашу дружину чинило је нас пет. Куће су нам биле једна до друге и тако смо увек били скупа. Када нисмо морали напасати краве, ишли смо пецати рибу или красти воће и лубенице. Нико од нас није био баш добар ученик, али ни тако лош. Ишло се из разреда у разред. Од четворке се нисмо мрдали. Ретко да је ко када добио петицу. Пред вече скупљали смо се на путу и дуго у ноћ брбљали о свему и свачему. Силом су морали да нас угоне у кућу на вечеру и спавање. Често је било и дерњаве.

За свих осам година ишли смо заједно у школу. Никада нико није пао и понављао разред, осим Гаше Клуподера. Све наше мангупарије изводили смо скупа. Али крађа воћа остала нам је у посебном сећању. У ствари, Петар нам је највише остао урезан у памћење.

Ограду смо прелазили иза његове куће. Ту је био поток, који никада није пресушивао. Шуљајући се преко ливаде, долазили смо до потока, преко њега и ограде, па смо у воћњаку. Али, није се лако било увући у воћњак. Девојчице су се увек играле иза куће, ваљда да их не би видели родитељи, а то нам је отежавало посао. Ниже куће налазио се кош за жито. Под њим је лежао велики вучјак. Он никада није лајао, чему сам се увек чуддио. Њега се нисмо морали плашити. Плашили смо се девојчица. Чим би нас угледале, отрчале би у кућу, а иза њих би одмах закрештао Петров глас. Онда бежи куд те ноге носе или си обрао бостан. Девојчице би стајале и смејале се. Нама је било криво. Чули бисмо њихов глас и одмах смо се заклињали да ћемо им се осветити.

Али није се увек завршавало на томе да нас Петар изјури из воћњака. Некога би од нас понекада и ухватио. Тада су настајале велике муке.

Једном смо се тако договорили да опет одемо у Петров воћњак. Гаша нас је обавестио да су управо дозреле најлепше јабуке. Звали смо их царски калем. Дуго смо се спремали. Били смо чак разрадили и некакав план крађе. Свако је добио задужење, само се нико, када је то требало, није придржавао тога.

Као и увек, Гаша је кренуо у извидницу. Ми смо остали иза ограде, која је почињала на самом крају ливаде. Када је Гаша махнуо руком да никога нема, јурнули смо преко ливаде до потока. Ту смо лежећи и тешко дишући посматрали воћњак. Испред нас је жуборио поток. Он нам није задавао бриге. Његово дно било је од ситних белутака преко којих је бистра као суза текла вода на којој су се ломиле златне зраке сунца. Видевши да никога нема, Марко се први нашао преко потока и на огради. За њим сам скочио ја, а онда Гаша и Добрица. Перица, који је био најмањи међу нама, остао је да са оближњег стабла ораха посматра воћњак и да нас звиждуком обавести ако настане опасност. Нашавши се у вићњаку, почели смо бојажљиво да се шуљамо према јабуци. Било је довољно да само нешто шушне, па да се, бежећи, вратимо назад. На јабуци смо били, чини ми се, пре него што смо стигли до ње. Почели смо да беремо румене плодове у недра. Никада нисмо имали ништа друго до недара, па колико стане. Боже, како су само лепо мирисале те јабуке. Таман смо их били набрали доста, када је Перица звиждуком дао знак за опасност. Али то је било касно. Петар је већ био под јабуком.

– Ту сте, мангупи! Аха!!!

Ми занемели, а јабуке нам испадају из недара. Шта сада? Бежати? Како? Похватаће нас као зече-
ве. Гледамо се и не знамо шта ћемо. Петар држи
штап и смешка се. Бркови му од ува до ува. Руке
му као маљеви. Биће гужве. Одлучим да бежим.
Почнем да силазим, и таман када сам био близу
земље – скочим. Хоћу да бежим, имам времена,
али ноге ми се укочиле. Ни макац. Петар ме већ
држи за руку. Марко ђипи, али и он се нађе у ње-
говим рукама. И остали почеше да скачу. Петра
прође воља да их јури и задржа нас двојицу. По-
кајох се што дођох у крађу. Гаша и Добрица су већ
били преко ограде. Са ливаде су нас посматрали.
Тамо је био и Перица. Шта ће бити с нама? Знамо
већ.

– Ха, јабуке ми крадете! – закрешта Петар.

Ми ћутимо и колутамо очима. Ништа не го-
воримо. Језик нам се завезао. Знамо, сада ће бити
рада.

Петар нас води још мало. Онда седне на лива-
ду. Сада нас држи за ногавице. Онда прво мени
пружи резбарени штап који лежи у трави.

– Држи, голубе!

Узнем штап и чекам.

– Чеси, голубићу! Баш ме сада сврбе леђа.

То је била једина казна. Морали смо да му чешемо леђа. Полако, нежно, никако грубо. Био је то један штап благо заобљен на врху и веома лепо изрезбарен. Мислили смо увек како да му га украдемо. Можда би тако престале наше чешаторске муке. Знали смо да се воћа не можемо одрећи. Ма, ко да остави онако лепе јабуке! Ево и сада ми вода иде из уста. Тај сочни предивни царски калем. И био је царски. А после њих је дозревало друго воће. Увек је било нешто што нас је мамило.

То чешање би трајало веома дуго. Мало га чешеш оним штапом, а он проговори:

– Пауза, голубићу. Одмори се мало. Притискаш ти то јако.

Ми коламо очима. Све мислимо, сад ће нас одаламити оним штапом по туру. И мада се то никада није десило и све се свршавало на чешању Петрових леђа, у нама је био велики страх. Ко ће га знати...

– Де, сада мало ти, голубићу. Али полако, нису то слоновска леђа.

Сада онај други кога је ухватио преузме штап, па све горе-доле. И то траје веома дуго. Чешемо га иза оковратника. Па опет на смену.

Тог пута усудим се рећи кроз зубе:

– Чика Петре, ја нисам хтео да дођем. Наговорили су ме.

– Ништа, ништа, голубићу. Само ти чеши.

– Нећу више никада – муцам ја опет.

– Ух, баш ми је жао! – каже Петар. – Ко ће да ме чеше. А видиш ли, брајковићу, оне јабуке? Само што не експлодирају од зрелости. Не би ли могао да дођеш барем још једанпут, а?

Гледам јабуке. Стварно лепе. Не зову се оне цаба царски калем. Мора да их је и сам цар јео. За седам дана биће као мед. Мирисаће цели воћњак. Сигурно ћу опет доћи. Али ко да му то каже. Може да те опаучи штапом па да се више не дигнеш.

– Дођи ти, дођи, голубићу – каже Петар. – Чуј, голубе, могли бисмо се и погодити. Једна јабука, минут чешања. Ух, моја леђа! Ни мина их не би ишчешала.

Стварно су то била тврда леђа. Увек сам се чудио како га чешање штапом не боли. Он је изгледа у том чешању јако уживао. Ко да га чеше мочугом него ми. Већ се знало у целом насељу за ту нашу незгоду са чешањем. Људи су нас касније задиркивали. И Петар се хвалио како смо му чешали леђа, а да нисмо однели ни по пар јабука, и то само она двојица које би успео да ухвати и који су му чешали леђа. Понекада се могло видети како он у

воћњаку сам чеше леђа о стабло неке воћке. Стоји тако грдосија од човека окренут леђима стаблу и лагано се чеше, а воћка се њише. Од свих чешања мени је остало у сећању највише то.

– Је ли, голубићу, јеси ли се предомислио? – пита Петар.

– Шта? – као правим се ја невешт.

– Хоћеш ли доћи у јабуке опет?

– Нећу више никада, само ме пустите.

– Баш ми је јако жао. А тако си лепо изучио овај чешаторски занат. Могао би радњу да отвориш. Овако натпис: „Чешаторска радња”... и твоје име. Ма и зет би могао да ми будеш.

Погледам према кући и видим близанкиње како ми се подсмевају. Дође ми да пукнем. Ух, само да их дохватим шака, мислим

Видевши да ми је Петар за тренутак пустио ногавицу, почнем да бежим. Њега, изгледа, то наљути, пусти Марка и јурну за мном. Они иза ограде почеше громогласно да се смеју. Близанкиње још јаче. Лако је њима. Марко побеже, а ја се поново нађох у Петровим рукама.

– Хоћеш да бежиш, а, голубићу? – закрешта Петар.

Ја само ћутим и гледам у земљу. Срце ми лупа. Долази ми да плачем.

– Немој, голубићу, немој. Ја сам у рату трчао као зец. И стићи и утећи. Не можеш од мене побећи. Него, сад сам њут. Сада ћеш по казни дупло да чешеш. Узми штап!

Узнем штап и чешем. Све хоћу да плачем, а плача ниоткуд. Мислим шта ћу и како ћу. Излаза нема. Ваља вредно радити. Стружем оним штапом, а Петар једном руком држи моју ногавицу, док другом суче свој велики брк.

– Е тако, тако... Добићеш за то награду.

Дуго сам чешао. Руке су ме заболеле. Онда, ваљда, видевши то, Петар ме ослободи. Стругнем преко ливаде. То је било моје последње чешање Петрових леђа.

И данас, када дођем у насење, сетим се и смејем томе. Јабука је сада велика. Огромна. Оне мање су такође порасле. Велик је Петров воћњак. Највећи. Стално га шири и сади нове воћке. Петар је доста остарео. Кћерке су му на факултету. Само, не знам да ли дечаци и данас краду јабуке и да ли их Петар доброћудно кажњава чешањем леђа.

РИБЕ

Седели смо под старом крушком у дебелој хладовини љути на све око себе. Сунце је пекло, све се некако утишало, само су краве лено махале реповима бранећи се од мува, жмиркајући и преживајући.

Из даљине, макадамским путем од Дервенте, приближавао се аутобус дижући велики облак прашине. На станици је изашло неколико путника натоварених разним завежљајима. Тако је то сваки дан. Људи одлазе ујутро у куповину и враћају се поподне јединим аутобусом који саобраћа кроз село. Међу путницима смо приметили и чича Гаврила. Одмах смо се обрадовали. Био нам је као другар и јако нас је волео. Пошао је према нама лаганим старачким кораком.

– Шта је, дерани? Пало расположење - обратио нам се са осмехом.

– Не иде, чича Гаврило, па не иде – рекох.

– Како то не иде. Шта сте данас имали? – упита.

– Ево: мрмци, глисте, црвићи из воловског рога кога смо нашли код клаонице, па муве... – набрајали смо показујући посудике.

– Е, враг их однео – прогунђа Гаврило. – Па ове мрмке би и човек јео како су добри, а рибе неће. Чудо невиђено.

– Чудо – дочека Стеван тужно.

– Чудо – понових готово несвесно.

– Дај да чиле покуша! – рече Гаврило.

Одложи свој пртљаг, полако напуни и запали лулу, натаче једног мрмка на удицу и замахну штапом.

Ћутали смо и чекали. Чича Гаврило је мирно држао штап, пушио своју омиљену лулу домаће израде и гледао у пловак. У гранама се на припеци чуо цврчак. Цестом прође један од ретких аутомобила засипајући нас прашином па се све утиша. Ни дашка ветра. Никакв шум. У бистрој води смо могли видети велика јата риба како се мирно крећу око наших удица, али ни једна да загрисе. Тако је то било данима. Шта све нисмо подузимали, какве све мамце нисмо набављали, али ни једну рибу нисмо већ дуго уловили. Како је вир

због суше бивао све мањи, оне су нам се чиниле све веће.

– Како смо их само угојили! Дебеле прасице – љутито је гунђао Стеван.

– Два комада и доста за чичин брк – смеуљио се чича гаврило.

– Али треба их уловити – рекох одсутно.

– Да барем река још пресуши. Могли бисмо мрежом, чак корпом – размишљао је полугласно Стеван.

– Па већ је готово пресушила – додаде чича Гаврило.

Ћутали смо још неко време зурећи у воду и рибе које су лагано кружиле око удица, али ни једна није хтела да загризе. Губили смо стрпљење. Чича Гаврило је пушио своју лулу, гладио бркове и за разлику од нас, био миран и стрпљив.

– Шта то радиш, човече, побогу? – зачули смо одједном иза нас.

– Храним рибе – ко из топа ће чича Гаврило не окрећући се да види ко је то рекао.

– Па побогу, човече, чекам те већ више од два сата. Знаш ли када је прошао аутобус? – љутито ће комшија Јован. – Договорили смо се... Као да си дете.

– Ја заборавио – мирно ће чича Гаврило. – Задржали ме ови моји дерани. Баш ми је лепо с њима. Хладовина, мир, е да је још једно хладно пивоце.

– Хајде, човече, треба ми креч. А за пиво не брини.

– Креч!? Па нисам још ни отворио... – зачуђено ће чича Гаврило, а онда као да се нечега одједном досетио продужи: - Ух, сто му баба!

– Шта ти је па сад? – зачуђено ће Јован.

– Ништа, ништа. Идемо – рече, али не пропусти да нам дошапне – Дерани, дођите пред вече до мене. Синуло чичи нешто.

Поздрависмо се са чича Гаврилом и одбацисмо штапове. Нисмо имали воље да и даље ишчекујемо. Те рибе биле су као уклете. Рибе с малом матуrom како једном рече чича Гаврило.

Пред вече смо отишли до чича Гаврила. Кућа му је била по страни, уз шуму на брегу. Лепа велика кућа с балконима пуним цвећа, богатим воћњаком и тарвњаком. Ту је он производио креч за цело село.

– Ту је он негде око куће, децо – рекла је баба Петрија када нас је видела. – А луда човека, дружи се с децом – промрљала је више за себе у браду и отишла у врт.

Нашли смо га на бунару и били изненађени оним што смо видели. Чича Гаврило је захватао ведром воду из великог бетонског корита и истресао себи по глави и телу да се расхлади. При том је код сваког полевања поскакивао и врискао од задовољства као дете. Било је смешно гледати старчића који као јарац поскакује и истреса ведро за ведром на своју седу главу. Али, то је наш чича Гаврило. Наш најбољи пријатељ. Код њега нас ништа није могло изненадити.

– Хеј, дерани, дођите! – позвао нас је чича Гаврило угледавши да се приближавамо.

Нама то није требало двапут рећи. Брзо притрчимо и онако босоноги, само у гаћама и мајицама – урнебес. Полевамо се узајамно, вршtimo, бежимо и опет се враћамо, а у свему предњачи чича Гаврило смешно поскакујући и трчећи за нама. Баба Петрија стоји прекрштених руку на кућном прагу, некако изгубљена, гледа и повремено се крсти.

– А луда човека! Повиленео, па то ти је – отхукује баба и врти главом с неверицом.

– Хајде, баба! – виче Гаврило и поцикује.

– Бог с тобом, човече! Видеће те неко.

– Па шта? Нека види. Ово су моји најбољи другари, зар не?

– Да, да! – вичемо ми радосно и прскамо чича Гаврила. – Још, још!

Трајало је дуго то наше лудовање како је рекла баба Петрија, а после се чича Гаврило обрисао, зачешљао своју седу косу и позвао нас да пођемо за њим. Одвео нас је у шупу и показао на две торбе.

– Креч! – рече Стеван када гурну руку у једну од њих. – Шта ћемо с тим?

– Погоди – зашкиљи на једно око чича Гаврило набијајући полако дуван у лулу.

– Да кречимо... – рекох подругљиво, али не доврших.

– Рибе! – пресече ме чича Гаврило.

– Рибе!? – бленусмо углас Стеван и ја.

– Рибе, него шта. Дође чиле њима главе.

А после је ишло све својим током. Чича Гаврило нам је запретио да никоме не смемо рећи да нам је он дао креч и идеју. Отишли смо другог дана на реку и поиздаље почели у вир да бацамо камење негашеног креча. Када је то почело да шишти и пуца! Побегли смо у грмље и из још веће даљине побацали остатак камења. Након извесног времена имали смо шта видети. Велики комади убијених риба пливали су на површини воде. Ми се само немо погледамо, штаповима привучемо рибе

према обали, покупимо их у торбе па трк код чича Гаврила.

– Нану им нанину! Јесу ли ту?

– Јесу! – кажемо узбуђено и истресемо рибе у корито код бунара.

Након два дана ето ти полиције у село. Окупили се људи.

– Ко је бацио креч у реку? – пита строго полицајац. Други стоји нарогушен, смркнут, а бркови му од ува до ува. Врти црну палицу и гледа у окупљене људе.

Сви ћуте. Нико ништа не зна.

– Нисмо то ми, господине – каже комшија Душан. – Можда они из другог села. Хоће они то...

– Ћути! – виче полицајац.

Душан се измиче иза леђа окупљених људи. Као да је схватио да му то није требало. Боље да је ћутао.

Полицајац пита и нас. Ми слежемо раменима. Као, немамо појма. Какве рибе. Нисмо видели. Не знамо ми ништа.

– Добро! – каже полицајац. – Затворићемо Гаврила. Он производи креч и зна коме га је све дао.

Одоше полицајци да траже Гаврила, а ми прецацем кроз баште трк његовој кући. Нађемо га

под орахом. Набио шешир на лице, лежи и хрче све у шеснаест.

– Бежите! Бежите! – вичемо Стеван и ја из свет гласа још поиздаље.

Гаврило џипи на ноге и онако бунован ловећи шешир дрекну:

– Стој, остави... шта је било?

– Бежите! Иде полиција по вас – вичемо ми усплахирено. – Сазнали су за рибе.

– Па шта? Само мирно. Гонили су мене многи. И жандари и милиција, сада полиција, а понекада и моја баба.

Утом стиже и полиција. Један иде према Гаврилу, а други остао пред кућом и разговара с баба Петријом.

– Ко ме сте све дали креч ових дана? – пита полицајац Гаврила.

– Многима, ја боме. Ових дана се много тражи. Људи крече – мирно каже Гаврило и глади свој брк. Као – ништа он не зна.

– А знате ли да је неко побио рибе у реци?

– Јок ја. А како бих знао. Продам креч, није ме више брига шта ко с њим ради. Село је велико, а долазе и из других места.

Полицајац нема куда. Нема доказа. Гледа у нас. Сумњиво му. Откуда смо се тако брзо створили ту. Још мало испитује, записује и одоше.

Чича Гаврило нам шеретски намигује. Скине панталоне и кошуљу, остане само у смешним гаћама, захвати ведро воде из корита, истресе га пуно себи на главу, а онда прска и полива и нас. Ми вриштимо, смејемо се и поскакујемо. Баба Петрија стоји прекрштених руку, стално врти главом, отхукује, крсти се и не сме ништа да каже.

Какве рибе, какви бакрачи.

ВАШАР

При самом крају дугог и топлог лета, са првим знацима природе која помало добија златасту боју, дозрелим воћем које мирише у нашем воћњаку, и дињама и лубеницама између врежа у врту, дани нам постану некако смиренији, сетнији и краћи. Завршава још један летњи распуст и почетак нове школске године брзо се приближава. Није нам баш драго због тога, али шта се може. Тешко се одричемо свих тих згода и безбрижности: бистре реке и њених брзака у којима смо се купали и ловили рибу, зелених ливада по којима смо јурцали за лоптом или као Индијанци и каубоји, или бла-гих брежуљака на које смо одлазили да лутамо.

Ускоро ће отићи и наши рођаци из града који су лето провели код своје баке у кући поред наше. Баш им завидимо. Они ће тамо имати много тога што ми немамо и о чему можемо да сањамо. Нама ће остати само успомене на летње враголије, до-

живљаје и безбрижне игре. Онда ће брзо доћи јесен, па студена зима, а у пролеће ће бити све лакше и лепше.

Али, има још један догађај који ће употпуни-ти чаролију лета и који се сваке године понавља. Ми му се посебно радујемо и припремамо с посебном пажњом. То је чувени дервентски вашар који се одржава за време Велике Госпојине крајем августа.

Тога дана у Дервенту се скупи народ из свих околних крајева. Из свих села и насеља, колоне људи, пешке, на бициклима или коњским запрегама, слију се у градић на обалама Укрине. То је изузетан догађај за све, а за нас децу посебно. Долазак на вашар почиње већ ноћ раније, што за нас има посебну чар. Уочи вашара ми смо били посебно узбуђени.

Сећам се да смо док сам био сасвима мали на вашар одлазили сеоским колима која су вукла два расна коња, Зекан и Путко. О како је то било лепо. Сви бисмо заузели места у колима, а на предњем седалу бисмо седели мајка, отац и ја. С нама би биле тетке, стричеви, рођаци. Моја сестра се још није била ни родила. Коњи су с лакоћом вукли кола чији су точкови труцкали по ситном шљунку на цести. Била је то својеврсна музика за моје

дечје уши јер сам, узбуђен и весео, целог пута певушио неку песмицу. А ноћу, када смо ми кретали на пут, тај звук сеоских кола чинио се још јаснији и лепши. Он је и побуђивао у мени жељу да певушим. Отац је понекада за тренутак препуштао и мени кајасе да управљам коњима, што је за мене била посебна радост. Пролазили смо поред кућа у којима су људи још спавали. Одмах након поласка, чим кола изађу на брег изнад села, угледали бисмо како у даљини светлуцају градска светла. Са њиховим одблесцима тај градић се чинио много већи. А град је, у односу на наше село, у то време, за мене и био нешто велико, загонетно и лепо. Нешто далеко и недокучиво, пуно тајни и загонетки, доступно од вашара до вашара.

Сећам се да смо пре доласка на вашар у Дервенту, пре самог уласка у град, застајали да се одморимо. Коњи су јели зоб, а онда би их отац испрегао из кола и одвео да пију воде. Мајка би тада одмотавала свој завежљај и нудила нас да једемо. И сви остали би поседали околу по триви, узимали оно што су понели за јело и јели.

– Једи – говорила је мајка. – Сигурно си гладан.

– Када ћемо већ једном стићи на тај вашар? – питао сам.

-
- Само што нисмо. Још мало.
 - Једва чекам.
 - Еј, птичице моја, па стрпи се мало.
 - Једва чекам да се попнем на вртешку – понављао сам.
 - Ускоро ћеш ти на свог коњића, птичице моја
- говорила је мајка милујући ме по коси. – Он те чека, не бој се.

И тако је било годинама. После се родила моја сестра Драгица. Отац је продао коње и ми више нисмо на тај начин одлазили на вашар. Од мог првог боравка на вашару, кога се и не сећам јер сам био мали, када је направљена и прва фотографија на којој се, поред мајке, оца и тетке налазим и ја, прошло је много година. Гледао сам и чувао љубоморно ту фотографију, из године у годину како сам растао, све до данас. Отац седи на столици, мајка и тетка стоје свака с његове леве и десне стране и држе по једну руку на његовом рамену, ја сам у очевом крилу, сићушан, плавокос. Чак ни с лупом не могу да откријем шта то држим у десној руци. Нешто мало, црно, можда неку играчку коју су ми управо купили, а личи и на чешаљ. На себи имам кратке панталонице с укрштеним трегерима, белу кошуљицу, а на ногама црне ципелице. Гледам зачуђено у објектив фотоапарата очекујући ваљда

како ће сваког тренутка из њега излетети птичица. Каже мајка да на левој руци имам сат, вероватно имитацију, али га ја готово и не примећујем. Они у народним ношњама, благо осмехнути, млади, о, баш леви и млади. Када смо ми то тако брзо одрасли, а они остарели, размишљам. Све је било тако неприметно брзо. Остају само сећања, а свако од њих је прича за себе.

Нама је на вашар најдраже било одлазити пешке. Дан уочи, када је расположење бивало на врхунцу, сакупљали смо сваки новчић који ћемо понети. Нешто смо и сами зарађивали током лета берући купине или липов цвет које смо продавали у Задружном магацину у Подновњу. Требало је од тога доста дати за школске књиге и свеске, али, остајало је и за вашарске згоде и ситнице. Добијали смо помало и од тетака и друге родбине. Мени је често по мало новаца давао ујак Раде. Родитељи су нам на крају и сами давали онолико колико су могли. Живело се скромно у нашој Глоговици, али никада нисмо били гладни, боси и голи. Договор за полазак увек је био утаначен много раније. У групи нас је знало бити и по десетак. Некада мање, али увек весело. Једном смо решили да пођемо одмах чим зађе Сунце.

– А шта мислите да кренемо одмах чим падне вече? - предложи Мирко.

– Можда не баш одмах с вечери, него мало касније – додаде Милан. – Имаћемо целу ноћ пред собом.

– То је добра идеја – одушевњено је предлог подржала моја сестра Драгица.

– Двадесет километара и није предуг пут, а можемо да идемо полако – сложих се.

Тако је и било. Пошли смо рано. Ноћ је била ведро, звездана. Ми разиграни и нестрпљиви. Ишли смо лаганим кораком застајкујући крај сваке зреле шљиве, крушке или јабуке. А оне су биле слатке и сочне, још боље када су туђе и када их у ствари помало крадуцкаш. Посебно шљиве мађарице које су се лепо одвајале од коштица, можда мало прашњавае, али нама то ништа није сметало. Ништа. Мора да су се наши гласови чули на километар далеко, јер смо били бучни. Чули смо и друге гласове деце испред или иза нас. Исто веселе и гласне као што смо били и ми. А у даљини су треперила светла Дервенте и нама се чинило да већ чујемо буку вашара. То није било могуће јер је град био још далеко, али смо знали да вашар живи и ноћу. И тако неколико дана када сва Дервента живи за то. Те топле летње ноћи били смо

заиста весели и срећни. На сваку шалу цестом се проламао урнебес смеха и вике. Неко се сетио и песмице:

Иде момак из Дервенте тужан,
Сликао се па испао ружан...

Сви су је прихватили и отпевали неколико пута. Путовати пешице ноћу на вашар била је заиста добра идеја и посебан доживљај. Стигли смо пре свитања. Прешли смо мост на Укрини и нашли се на вашару. Као да није била ноћ. Свуда жамор, музика, мириси печења и лубеница, само што су вртешке и поједине шатре још мировале. Када је свануло, све је још више живнуло. Вика, цика, музика, пуцњи... Обилазили смо редове шатри, разгледали, куповали по коју ситницу. У шатри коју смо назвали „Да пукнеш од смеха” била су поредана огледала која су изобличавала ликове и тела. Тако је свако од нас час био дебео, час мршав, онда с великим трбухом и малом главом и обратно, па са веома дугим ногама или огромним ушима... Баш да пукнеш од смеха. А најсмешнија је била једна веома мала бака која се само крстила и чудила:

– Ово нису чиста посла – понављала је.

Покушали смо лоптама да гађамо наслагане посудице и стално промашивали. Изненађење за све је био Стефан, који је ваздушном пушком погађао што год је желео, па га је власник стрељане готово потерао јер му је као од шале покупио најбоље награде. Само нанишани, опали, а доле падне ружа, лутка, медо... Девојчице су биле одушевљене и стално су плаћале да и за њих гађа и освоји неку од награда коју су желеле.

Онда смо отишли на мађионичарску преставу. На позорници се самоуверемо шепурио мађионичар. До њега је била љупка помоћница која му је додавала предмете. Он је изводио разне трикове које су сви гледали с неверицом.

– А сада, поштована господо, има ли који добровољац за следећу тачку? – упитао је мађионичар.

– Имам ја! – јави се Мирко на наше свеопште изненађење. Сви смо га гледали с неверицом док се мирно пењао на позорницу.

– Шта му би? – зачуди се његов брат Милан. – Шта он то изводи, доврага!

– А има ли која млада дама која би дошла на позорницу? – поново се јави мађионичар.

Нико се не подиже. Девојке су биле мање одлучне и храбре.

– Би ли ти, лепотице? – упре прст мађионичар у неку крхку девојчицу у другом реду. Она одби да се попне на позорницу и некако стидљиво обори поглед.

– А ти, лутко? – опет ће мађионичар проналазећи нову девојчицу у трећем реду, одмах ту испред нас.

– Да ли би ти била љубазна да нам помогнеш у овој великој представи?

Девојчица пристаде. Имала је плаву хаљину, кратку косу, љупко лице с наочарима које су јој лепо стајале. Лагано се попе на позорницу и стаде до Мирка. Он је погледа и нешто тихо рече смејући се, на што се и она насмеши и одмахну руком.

– Видите ли, господо, ову прелепу принцезу и њеног принца? – показивао је мађионичар на девојчицу и Мирка.

– Видимоооо... – проломи се шатром.

– Е, сада ћете, поштована господо, видети нешто невероватно, готово зачуђујуће, немогуће, нешто што свет и ваше очи до сада никада нису видели – говорио је мађионичар. – Јесу ли моја принцеза и принц спремни?

Девојчица и Мирко потврдише да јесу.

– Да видимо, да видимо... – викала је публика под шатром.

Мађионичар постави девојчицу и Мирка на средину позорнице окренуте публици. Мирко је опет имао нешто да каже девојчици. Она се слатко насмеја, а Милан не издржа да не упита:

– Ма шта је овај наш чупоглавац наумио? Факин један.

Нико није знао шта Мирко смера. Сам његов излазак на позорницу све је изненадио. Знали смо да је он непредвидљив. Увек је имао нешто да извали, да нас изненади и до суза насмеје. Био је својеврсно спадало и спреман да за друштво све учини. Био је необично духовит. Када се најмање надах, он нешто изведе и мораш да му се смејеш. Једном је тако док сам био у њиховој кући, где се налазила и наша комшиница Јелена, рекао мајци, која је улазила у собу:

– Ево, мама, ја сам се управо оженио!

– Нека си сине, нека је са срећом! – дочекала је мајка. – Добро ми дошла, снајко!

Јелена се прво јако заруменела у лицу, оборила дубоко поглед, а онда готово заплакала, па је Миркова мама морала дуго да је теши и објашњава како је то само шала и на крају одведе кући.

– Ево, поштована господо, сада ће наша прелепа принцеза и њен принц прво заспати, а онда

ћете видети и друге згоде и на крају како ће ишчезнути... постати невидљиви...

Мирко се блесаво церекао док смо га нетремице гледали. Неки од нас су чак и устали не верујући шта се догађа. Сви су с нестрпљењем ишчекивали шта ће се даље догодити. Шта то он смера, питали смо се сви.

– Ти спаваш, ти спаваш... – рекао је мађионичар девојчици лагано помичући руке испред њеног лица.

И, заиста, девојчица је недуго затим лагано затворила очи и заспала стојећи. Онда се мађионичар помакнуо према Мирку.

– Ти спаваш, ти спаваш... – поново је говорио мађионичар.

– Јок ја! – одједном ће Мирко шеретски.

Цела шатра одједном је праснула у смех.

– Види чупоглавца... – зачуђено добаца Милан.

– Ти спаваш, ти спаваш... – и даље је мађионичар руком лагано прелазио испред Мирковог лица.

– Ма, јок ја, море! – сада се још више церекао Мирко. – Ја спавам када ја хоћу.

Мађионичар се збуни. Очито да је ту нешто пошло криво и да није све ишло по његовом плану,

али је мислио да ствари још увек има под својом контролом. Вероватно му се то никада раније није догодило, крива процена, шта ли. Његова помоћница је такође деловала збуњено и нетремице је гледала час мађионичара, час Мирка, држићи у руци неки обруч.

– Ти спаваш, ти спаваш... – упоран је био мађионичар.

– Ма кад вам кажем, не пали то код мене – опет ће Мирко. – Спавам када ми се спава. Да нећете можда и да ме режете?

– Ти спаваш, ти спаваш... – сада је већ очајно понављао мађионичар док су му крупне грашке зноја избијале по челу, а његова љупка помоћница стајала отворених уста.

– Она можда спава – показа Мирко прстом на девојчицу. Мене ћете успавати када се мајмуни буду шишали...

Шатра одјекује од смеха, људи устали на ноге, пљешћу, ми бленули неодређено не верујући својим очима, а Мирко миран као да се све то њега не тиче. Није он одавде. Церека се и домахује нам руком. Аплауз се не стишава, људи сада већ ударају ногама о под, звижде, вичу уаааа...!

Видевши да не може да успава Мирка, мађионичар сав очајан и бесан одједном процеди кроз зубе:

– Марш, мангупе!

А затим побеже с позорнице оставивши успавану девојчицу и сасвим збуњену и немоћну своју помоћницу. Мирко још мало остаде на позорници сада и сам мало збуњен, а онда се лагано спусти међу публику и пође према нама који смо се ваљали од смеха.

– Он ће мени: ти спаваш, ти спаваш... – смејао се скупљајући своје ситне очи док му је лице попримало озбиљнији изглед пун самопоуздања и задовољства.

И тада се деси нешто што нико није очекивао. Мирко се брзо окрену и устрча уз степенице на позорницу. Публика се утиша очекујући шта ће сада бити. Тамо је још мирно стајала успавана девојчица и збуњена мађионичарева помоћница. Он стаде пред девојчицу, а онда исто као и мађионичар лагано руком пређе испред њеног лица и рече:

– Пробуди се!

Девојчица отвори очи, насмеја се и погледом збуњено прелете преко публике. Онда се зачуђено загледа у Мирка, па у мађионичареву помоћницу,

очито не схватајући ништа и као да се пита: А где је ту мађионичар. Мирко је узе за руку и поведе међу публику. Шатром се проломи аплауз. Људи су се смејали, а нама тек тада није било ништа јасно.

После се открило да Мирко већ дуго потајно чита мађионичарске књиге и пручава њихове трикове.

КРИНКА

Чинило му се да већ сатима седи на обали мора, али ништа. Неће и неће. Већ је одлучио да оде, али се никако није подизао. Још овај пут, још овај. И тако се ишчекивање продужавало.

– Еј, шта то радиш? – одједном је чуо неки глас иза леђа.

– Ништа! – готово љутито одбруси Рале.

– Како ништа. Ловиш рибу – самоуверено одговори нека девојчица која му је прилазила. Била је насмејана и разиграна, у краткој хаљини и бо-сонога.

– Па кад видиш, што питаш?

– Ух, што си груб. Само сам питала – увређено ће девојчица.

– Нисам груб – нешто блажим тоном одговори Рале. – Данас ми напросто не иде, па сам мало љут.

– Дај мени да покушам.

– Теби!?

– Да, мени. Шта ме тако гледаш? Па ваљда знам ловити рибу. То није никаква мудрост.

– Мудрост није, али вештина јесте.

– Можда ћу имати више среће. Дај ми штап!

Рале јој пружи штап. Она погледа удицу, сумњичаво заврти главом и танким прстићима скиде мамац.

– Ово ти ништа не ваља. Додај ми нови!

Рале из кутијице извади нови мамац и пружи јој га. Гледао ју је право у очи. Она му се насмеши као неко ко је потпуно уверен у себе и ко све конце има у својим рукама, па стави нови мамац и забаци удицу далеко у море. Настаде време ћутања. Девојчица је пажљиво гледала у пловак на води, држећи обема рукама штап, а Рале је час гледао у њу, час опет у удицу и пловак на води.

– Ми углавном не пецамо са штапом – рече девојчица.

– Него?

– Из руке. Тако имаш бољи осећај.

– Ја сам навикао овако. Тамо горе на реци.

Није прошло неколико минута, а она је већ уловила прву рибу.

– Ту је!!! – весело узвикну девојчица повукавши удицу из мора. – Јесам ли ти рекла?

– Е, па није баш велика – мало постиђено рече Рале гледајући у рибицу која се трзала на удици. – Дај је овамо, пашће ти.

– Није велика, није велика, а где су твоје?

– У мору – смејући се рече Рале.

Девојчица се весело закикота. Рале помисли: „Шта је овој па се стално смеје?”

– А како је теби име? – одједном ће девојчица.

– Рале. А теби?

– Кринка.

– Кринка!?

– Да. Кринка.

– Какво је то име?

– Лепо. Шта се чудиш. Име као и свако друго име.

– Никада нисам чуо за њега. А ко ти га је дао?

– Ко? Па мама и тата. Ко би други.

– Нису баш морали.

– Не свиђа ти се?

– Није да ми се не свиђа, него је необично. Не разумем...

– Не разумеш... шта ту има да се разуме. Име ко име. Ни твоје Рале није баш неко.

– Кринка! Е, није баш као свакидашње име. Шта значи?

– Не знам – неуверљиво ће девојчица. – Питаћу маму.

– Немој се љутити.

– Не љутим се. Само си ти запео за име, па име.

– Хоћеш ли опет удицу?

Девојчица га погледа и као да му све опрашта весело узме удицу и за кратко време опет је настао мук. За сат времена она је уловила више риба него Рале за читаво јучерашње послеподне. Он се чудио и чудио. Како ли јој то само полази за руком, размишља је и гледао у њене мршаве руке.

– Је ли, а како то да ти знаш ловити рибу?

– Идем стално с татом на пецање. Само, знаш, онда ми је досадно па радије берем цвеће на обали и шврљам околу.

– А јеси ли ти одавде?

– Јесам. Уствари, недавно смо доселили.

– Доселили?

– Да, ми се стално селимо. Чим тата добије службу у другом граду, ми се селимо. Досадило ми већ. Сада станујемо у оним великим зградама код парка. Али увек смо у неком граду на мору.

– А где ти је тата?

– Ето, ту – девојчица показа немарно руком уз морску обалу.

На стени која се надвијала према води стајао је човек с удицом. Рале га није раније приметио. Он је управо гледао према њима и видевши девојчицу како држи штап, зовну:

– Кринка! Дођи овамо, не сметај!

– Не сметам. Ловим рибу – одговори девојчица напрежући свој глас како би је отац чуо.

– Хеј, мени је ово баш досадило – одједном ће девојчица.

– И мени. Али то теби баш добро иде.

– Да се купамо? – предложи она одједном.

Не чекајући Ралетов пристанак, девојчица брзо скиде своју хаљину и скочи у море. Рале, изненађен том брзином и начином на који је девојчица запливала, скиде своје фармерке и сам заплива према њој.

С обале допре глас њеног оца.

– Кринка! Не плаши ми рибе.

– Хеј, тата, ево управо ме једна ухватила за па-лац – одговори она кроз гласан смех.

– Пливајте даље! – нешто одлучније рече човек.

Рале послуша и брже заплива даље према пучини. Девојчица га пристиже. А онда пристиже с лакоћом. То га изненади. Он је важио за доброг пливача, а види ти ово. Мала плива као видра.

Напрегнуо је сву снагу. Једва да ју је стизао. Када девојчици и то досади, он јој се приближи.

– Није лоше. Морао би пуно тренирати – рече му она.

– Тренирати? – зачуђено ће Рале.

– Да, да. Ја сам дуго тренирала. Од малих ногу.

– А, тако. Зато ти тако добро пливаш.

– Да. Тата је желео да то научим и ја сам научила.

– Који си разред?

– Ове године ћу у седми.

– Је ли могуће!? Не могу веровати – изненађено ће Рале проматрајући њено сићушно тело. – Мислио сам да си тек у четвртом.

– Е, видиш, нисам.

Море је било топло. Кринка га поче прскати. Он са задовољством прихвати ту игру.

digitalna fotografija

Zlatna knjiga svjetske ljubavne poezije

Д.Н.ШКОВА КУБА

СНЕЛО-ЮРИЛА

ТАНА

ТАВИ

LO ZENE

Минија Милосавић

Живко Чинго

Блаже Клевски

Радован Павловиќ

Снежана Јанковиќ

Апо Шћепан

100 SONETA O LUBAVI

АЛЕКСИЈА МЕДИЉИЊИЋ ТЕЛО

Својим појмама приповијесте

GANT

Жизнь не впереди, а позади
Life is not ahead of you, it is behind you
Жизнь не впереди, а позади
Life is not in the future, it is in the past
Жизнь не впереди, а позади
Life is not ahead, it is behind

Александр Сидоркин

БЕЛЕШКА О ПИСЦУ

ЈОВИЦА ЂУРЋИЋ рођен је 3. октобра 1949. године у Глоговици код Дервенте, Република Српска. Дипломирао на Педагошком факултету у Ријеци. Члан Удружења књижевника Србије и Удружења књижевника Српске.

Књижевне радове објављивао у листовима и часописима. Поједини од њих су му превођени на енглески, руски, италијански, пољски, чешки, турски, словачки, бугарски, румунски, словеначки, македонски итд.

Објављене књиге:

УСНУЛА ДЕВОЈКА, песме, „Свјетлост”, Сарајево, 1974.

ЛАРИСА, песме, Ријечко књижевно друштво, Ријека, 1974.

ЉУБИЧАСТО ГОРЈЕ, песме, „Свјетлост”, Сарајево, 1976.

САНАК СКЛОПИОЧИЋ, приче за децу, „Отокар Кершовани”, Ријека, 1983.

КАКО ВОЛИМ АНУ, песме за децу, „Издавачки центар Ријека”, Ријека, 1983.

РУКЕ ВЕЧЕРЊИХ ЉУБАВНИКА, песме, „Издавачки центар Ријека”, Ријека, 1984.

ЉУПКО ТЕЛО, песме, „Партизанска књига”, Љубљана, 1985.

КОШУТА И ЛОПОЧИ, (The Roe and Water Lilies), двојезично, песме, „Викенд књига”, Београд, 2000.

ИСТРГНУТИ РУКОПИС, песме, „Интерпрес”, Београд, 2004.

ЊЕНЕ ОЧИ МОРЕ, песме, библиофилско издање (21 примерак), Књижевни атеље „Арт”, Малинска, 2004.

ЖИРАФА ЖЕРАЛДИНА, песме за децу, „Ars Poetica”, Београд, 2005., друго издање 2006.

Награђиван на књижевним конкурсима. Заступљен у антологијама и зборницима. Двоструки добитник награде „Драго Жерве”.

poezija@mac.com

САДРЖАЈ

НЕЖНЕ ГОДИНЕ

ВИШЊА /9

НЕЖНЕ ГОДИНЕ /21

ПРВА ЉУБАВ /33

ДЕВОЈЧИЦА ТУЖНИХ ОЧИЈУ /47

ПЕТРОФ /57

МАЛИ ЗЕТ /67

БИСЕРНА ШКОЉКА

ОСТРВО /75

БИСЕРНА ШКОЉКА /87

НАЈЧУДНИЈА КАЗНА /93

РИБЕ /103

ВАШАР /113

КРИНКА /127

Белешка о писцу /135

БИБЛИОТЕКА

ХИТ

*

ЈОВИЦА ЂУРЂИЋ
СИМОНИНЕ ОЧИ

ПРВО ИЗДАЊЕ

*

ИЗДАВАЧ

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ДЕЦУ

BOOKLAND

БЕОГРАД, ЧИКА ЉУБИНА 11/III

ТЕЛ/ФАХ 632-191

e-mail: bookland@tehnicom.net

www.bookland.co.yu

*

ЗА ИЗДАВАЧА

РАДОМИР РАДОВАНАЦ

ДИРЕКТОР И ГЛАВНИ УРЕДНИК

*

ЛИКОВНО РЕШЕЊЕ КОРИЦА

КРЕШИМИР ЗИМОНИЋ

*

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

СНЕЖАНА НЕЦИЋ

*

ТИРАЖ

1000 ПРИМЕРАКА

*

БЕОГРАД

2006.

*

ISBN 86-7182-228-1

*

ШТАМПА

„ФИЛИП ВИШЊИЋ” БЕОГРАД

